

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय
संहिता, पद, जटा, घन पाठः

5.1 पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - उरव्याग्निक

Contents

TS 5.1.1.1	6
TS 5.1.1.2	6
TS 5.1.1.3	7
TS 5.1.1.4	8
TS 5.1.2.1	10
TS 5.1.2.2	11
TS 5.1.2.3	11
TS 5.1.2.4	12
TS 5.1.2.5	13
TS 5.1.2.6	14
TS 5.1.3.1	15
TS 5.1.3.2	16
TS 5.1.3.3	17

	2
TS 5.1.3.4	18
TS 5.1.3.5	19
TS 5.1.4.1	20
TS 5.1.4.2	20
TS 5.1.4.3	21
TS 5.1.4.4	22
TS 5.1.4.5	23
TS 5.1.5.1	24
TS 5.1.5.2	25
TS 5.1.5.3	26
TS 5.1.5.4	26
TS 5.1.5.5	27
TS 5.1.5.6	28
TS 5.1.5.7	29

	3
TS 5.1.5.8	30
TS 5.1.5.9	31
TS 5.1.5.10	31
TS 5.1.6.1	32
TS 5.1.6.2	33
TS 5.1.6.3	34
TS 5.1.6.4	35
TS 5.1.7.1	36
TS 5.1.7.2	37
TS 5.1.7.3	38
TS 5.1.7.4	38
TS 5.1.8.1	39
TS 5.1.8.2	40
TS 5.1.8.3	41

	4
TS 5.1.8.4	42
TS 5.1.8.5	43
TS 5.1.8.6	44
TS 5.1.9.1	45
TS 5.1.9.2	46
TS 5.1.9.3	47
TS 5.1.9.4	48
TS 5.1.9.5	49
TS 5.1.9.6	50
TS 5.1.10.1	51
TS 5.1.10.2	51
TS 5.1.10.3	52
TS 5.1.10.4	53
TS 5.1.10.5	54

TS 5.1.11.1 **55**

TS 5.1.11.2 **56**

TS 5.1.11.3 **57**

TS 5.1.11.4 **58**

TS 5.1.1.1**TS 5.1.1.1****Samhita Paata**

सावि॒त्राणि॑ जु॒होति॑ प्र॒सू॒त्यै च॑तुर्गृही॒तेन॑ जु॒होति॑ चतु॑ष्पादः प॒शवः॑ प॒शून्नेवाऽव॑ रु॒न्धे च॑त॒स्रो दि॑शो
दि॒क्ष्वेव॑ प्र॒ति ति॑ष्ठति॒ छन्दा॑श्सि दे॒वेभ्यो॑ ऽपा॑ऽक्रामन् न वो भा॒गानि॑ ह॒व्यं व॑क्ष्याम॒ इति॑ तेभ्य॑ ए॒तच्च॑तु॒-
र्गृही॑तम॒-धा॒रयन्॑ पु॒रोऽनु॑ वा॒क्यायै॑ या॒ज्यायै॑ दे॒वता॑यै व॒षट्कारा॑य॒ यच्च॑तुर्गृही॒तं जु॒होति॑ छन्दा॑स्येव॒ तत्
प्री॑णाति॒ तान्य॑स्य प्री॒तानि॑ दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यं व॑हन्ति॒ यं का॑मये॒त् - []

Pada Paata

सावि॒त्राणि॑ । जु॒होति॑ । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र - सू॒त्यै । च॑तुर्गृही॒तेनेति॑ चतुः - गृही॒तेन॑ । जु॒होति॑ ।
चतु॑ष्पादु॒ इति॑ चतुः-पा॒दुः । प॒शवः॑ । प॒शून् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । च॑त॒स्रः । दि॑शः ।
दि॒क्षु । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॑ष्ठति॒ । छन्दा॑श्सि । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒पेति॑ । अ॒क्राम॑न् । न । वः ।
अ॒भा॒गानि॑ । ह॒व्यम् । व॑क्ष्यामः । इति॑ । तेभ्यः॑ । ए॒तत् । च॑तुर्गृही॒तमिति॑ चतुः - गृही॒तम्
। अ॒धा॒रय॑न् । पु॒रोऽनु॑वा॒क्याया॑ इति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॒क्यायै॑ । या॒ज्यायै॑ । दे॒वता॑यै । व॒षट्कारा॑येति॑
व॒षट् - का॒राय॑ । यत् । च॑तुर्गृही॒तमिति॑ चतुः - गृही॒तम् । जु॒होति॑ । छन्दा॑श्सि । ए॒व ।
तत् । प्री॑णाति॒ । तामि॑ । अ॒स्य । प्री॒तानि॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ह॒व्यम् । व॑हन्ति॒ । यम् । का॑मये॒त् ।

TS 5.1.1.2

TS 5.1.1.2

Samhita Paata

पापी॑यान्त् स्या॒दित्ये॑कै॒कं तस्य॑ जुहु॒या-दाहु॑तीभिरे॒वैन॑मप॑ गृह्णा॒ति पापी॑यान् भव॒ति यं का॒मये॑त्
वसी॑यान्त् स्या॒दिति॑ सर्वा॑णि तस्या॑ऽनु॒द्रुत्य॑ जुहु॒यादाहु॑त्यै॒वैन॑म॒भि क्र॑मयति॒ वसी॑यान् भव॒त्यथो॑
य॒ज्ञस्यै॑वैषा-ऽभि॒क्रान्ति॑रेति॒ वा ए॒ष य॑ज्ञ॒मुखा॑-द॒द्ध्या यो॑ऽग्ने॒देवता॑या॒ एत्य॑ष्टावे॒तानि॑ सावि॒त्राणि॑ भवन्त्य॒ष्टाक्ष॑रा
गाय॒त्री गा॑य॒त्रौ - []

Pada Paata

पापी॑यान् । स्या॒त् । इति॑ । ए॒कैक॑मित्ये॒कम् - ए॒कम् । तस्य॑ । जुहु॒यात् । आहु॑तीभि॒रित्याहु॑ति
- भिः । ए॒व । ए॒नम् । अवे॑ति । गृह्णा॒ति । पापी॑यान् । भव॒ति । यम् । का॒मये॑त् । वसी॑यान्
। स्या॒त् । इति॑ । सर्वा॑णि । तस्य॑ । अ॒नु॒द्रुत्ये॒त्यनु॑ - द्रुत्य॑ । जुहु॒यात् । आहु॑त्ये॒त्या - हु॒त्या
। ए॒व । ए॒नम् । अ॒भीति॑ । क्र॑म॒यति॑ । वसी॑यान् । भव॒ति । अथो॑ इति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । ए॒व
। ए॒षा । अ॒भि॒क्रान्ति॑रित्य॒भि - क्रान्तिः॑ । एति॑ । वै । ए॒षः । य॒ज्ञमु॑खा॒दिति॑ य॒ज्ञ-मु॑खात् ।
ऋ॒द्ध्याः । यः । अ॒ग्नेः । दे॒वता॑याः । एति॑ । अ॒ष्टौ । ए॒तानि॑ । सा॒वि॒त्राणि॑ । भव॑न्ति ।
अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा - अ॒क्षरा॑ । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्रः ।

TS 5.1.1.3

TS 5.1.1.3

Samhita Paata

ऽग्निस्तेनैव यज्ञमुखाद्द्व्या अग्नेर्देवतायै नैत्यष्टौ सावित्राणि भवन्त्याहुतिर्नवमी त्रिवृतमेव यज्ञमुखे
वियातयति यदि कामयेत् छन्दांसि यज्ञशसेनाऽर्पयेयमित्यृचमन्तमां कुर्याच्छन्दांस्येव यज्ञशसेनाऽ
र्पयति यदि कामयेत् यजमानं यज्ञशसेनाऽर्पयेयमिति यजुरन्तमं कुर्याद्-यजमानमेव यज्ञशसेनाऽ-
र्पयत्यृचा स्तोमं समर्द्धयेत्या - []

Pada Paata

अग्निः । तेन । एव । यज्ञमुखादिति यज्ञ - मुखात् । ऋद्ध्याः । अग्नेः । देवतायै । न ।
एति । अष्टौ । सावित्राणि । भवन्ति । आहुतिरित्या - हूतिः । नवमी । त्रिवृतमिति त्रि -
वृतम् । एव । यज्ञमुख इति यज्ञ - मुखे । वीति । यातयति । यदि । कामयेत् । छन्दांसि
। यज्ञयशसेनेति यज्ञ - यशसेन । अर्पयेयम् । इति । ऋचम् । अन्तमाम् । कुर्यात् ।
छन्दांसि । एव । यज्ञयशसेनेति यज्ञ - यशसेन । अर्पयति । यदि । कामयेत् । यजमानम् ।
यज्ञयशसेनेति यज्ञ - यशसेन । अर्पयेयम् । इति । यजुः । अन्तमम् । कुर्यात् । यजमानम् ।
एव । यज्ञयशसेनेति यज्ञ - यशसेन । अर्पयति । ऋचा । स्तोमम् । समिति । अर्द्धय । इति ।

TS 5.1.1.4

TS 5.1.1.4

Samhita Paata

-ह॒ समृ॑द्ध्यै च॒तुर्भि॑रभि॒मा द॑त्ते च॒त्वारि॑ छ॒न्दा॑ऽसि॒ छन्दो॑भिरे॒व दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सुव॑ इत्या॒ह॒
प्रसू॑त्या अ॒ग्निर्दे॒वेभ्यो॑ नि॒लाय॑त॒ स वे॒णुं प्रा॑ऽवि॒शत् स॑ ए॒तामू॑तिम॒नु स॑म॒चर॑द्-यद्-वे॒णोः॑ सु॒षिरः॑ सु॒षिरा॑-
ऽभि॑र्भवति स॒योनि॑त्वाय॒ स यत्र॑य॒त्राऽव॑सत् तत् कृ॒ष्णम॑भवत् क॒ल्मा॒षी भ॑वति रू॒पस॑मृद्ध्या उ॒भय॑तः
क्ष॒णू॒र्भव॑ती॒तश्चा॒ऽ- () -मु॒तश्चा॒ऽर्क॑स्या-व॑रुद्ध्यै व्याम॒मात्री॑ भ॑वत्ये॒ताव॑द्वै पु॒रुषे॑ वी॒र्यं॑ वी॒र्यस॑म्मि॒ता
ऽप॑रि॒मिता॑ भ॒वत्य॑-प॑रि॒मित॑स्याऽ व॑रुद्ध्यै यो व॒नस्प॑तीनां फ॒लग्र॑हिः स ए॒षां वी॒र्या॑वान् फ॒लग्र॑हिर्वे॒णु-
वै॒णुवी॑ भ॑वति वी॒र्य॑स्या व॑रुद्ध्यै ॥

Pada Paata

आ॒ह॒ । समृ॑द्ध्या इति सं - ऋद्ध्यै । च॒तुर्भि॑रिति च॒तुः - भिः । अ॒भिम् । एति॑ । द॒त्ते ।
च॒त्वारि॑ । छ॒न्दा॑ऽसि । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । ए॒व । दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वितुः॑ ।
प्र॒सुव॑ इति प्र - सु॒वे । इति॑ । आ॒ह॒ । प्रसू॑त्या इति प्र - सू॒त्यै । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ ।
नि॒लाय॑त । सः । वे॒णुम् । प्रेति॑ । अ॒वि॒शत् । सः । ए॒ताम् । ऊ॒तिम् । अ॒नु । स॒मिति॑ ।
अ॒च॒रत् । यत् । वे॒णोः॑ । सु॒षिरम् । सु॒षिरा॑ । अ॒भिः । भ॒वति॑ । स॒योनि॑त्वायेति॑ स॒योनि॑ -
त्वाय॑ । सः । यत्र॑य॒त्रेति॑ यत्र॑ - य॒त्र । अ॒व॑सत् । तत् । कृ॒ष्णम् । अ॒भ॒वत् । क॒ल्मा॒षी ।
भ॒वति॑ । रू॒पस॑मृद्ध्या इति रू॒प - समृ॑द्ध्यै । उ॒भय॑तः क्ष॒णूरि॑त्यु॒भय॑तः-क्ष॒णूः । भ॒वति॑ । इ॒तः
। च॒ () । अ॒मु॒तः । च॒ । अ॒र्क॑स्य॑ । अ॒व॑रुद्ध्या इत्य॒व॑ - रुद्ध्यै । व्या॒म॒मात्री॑ति॑ व्याम॒-
मा॒त्री । भ॒वति॑ । ए॒ताव॑त् । वै । पु॒रुषे॑ । वी॒र्यम् । वी॒र्यस॑म्मितेति॑ वी॒र्य॑ - स॒म्मि॒ता ।
अ॒प॑रि॒मिते॒त्यप॑रि॒मिता॑ । भ॒वति॑ । अ॒प॑रि॒मित॑स्येत्य॒प॑रि॒मित॑स्य॒ । अ॒व॑रुद्ध्या इत्य॒व॑ - रुद्ध्यै ।

यः । वनस्पतीनाम् । फलग्रहिरिति फल - ग्रहिः । सः । एषाम् । वीर्यावानिति वीर्य - वान् ।
फलग्रहिरिति फल - ग्रहिः । वेणुः । वैणवी । भवति । वीर्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै ॥

TS 5.1.2.1

TS 5.1.2.1

Samhita Paata

व्यृद्धं वा एतद्-यज्ञस्य यदयजुष्केण क्रियते इमामगृभ्णन् रशना-मृतस्येत्यश्वाभिधानीमा दत्ते यजुष्कृत्यै
यज्ञस्य समृद्ध्यै प्रतूर्तं वाजिन्ना द्रवेत्यश्वमभि दधाति रूपमेवास्यैतन् महिमानं व्याचष्टे युञ्जाथाः रासंभं
युवमिति गर्दभमसेत्येव गर्दभं प्रतिं स्थापयति तस्मादश्वौ-गर्दभोऽसत्तरो योगेयोगे तवस्तरमित्याह -
[]

Pada Paata

व्यृद्धमिति वि - ऋद्धम् । वै । एतत् । यज्ञस्य । यत् । अयजुष्केणेत्ययजुः-केन । क्रियते
। इमाम् । अगृभ्णन् । रशनाम् । ऋतस्य । इति । अश्वाभिधानीमित्यश्व - अभिधानीम् ।
एति । दत्ते । यजुष्कृत्या इति यजुः-कृत्यै । यज्ञस्य । समृद्ध्या इति सं-ऋद्ध्यै । प्रतूर्तमिति
प्र - तूर्तम् । वाजिन् । एति । द्रव । इति । अश्वम् । अभीति । दधाति । रूपम् । एव
। अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टे इति वि - आचष्टे । युञ्जाथाम् । रासंभम् । युवम्
। इति । गर्दभम् । असति । एव । गर्दभम् । प्रतीति । स्थापयति । तस्मात् । अश्वौ ।
गर्दभः । असत्तर इत्यसत् - तरः । योगेयोग इति योगे - योगे । तवस्तरमिति तवः - तरम्

। इति । आह ।

TS 5.1.2.2

TS 5.1.2.2

Samhita Paata

योगे॑योग ए॒वैनं॑ यु॒क्ते वा॑जेवा॒जे ह॒वाम॑ह॒ इत्या॑हा॒न्नं वै वा॑जो-ऽन्न॑मे॒वाव॑ रु॒न्धे स॒खाय॑ इन्द्र॑मू॒तय॑
इत्या॑हेन्द्रि॒यमे॒वाव॑ रु॒न्धे ऽग्नि॑दे॒वेभ्यो॑ नि॒लाय॑त॒ तं प्र॑जाप॒तिर॒न्वि॑न्दत् प्रा॒जाप॒त्योऽश्वो॑ ऽश्वे॑न॒ सं
भ॑र॒त्यनु॑वित्त्यै पा॒पव॑स्य॒सं वा ए॒तत् क्रि॑यते॒ यच्छ्रे॑य॒सा च॒ पापी॑यसा च॒ समा॑नं॒ कर्म॑ कु॒र्वन्ति॑
पापी॑यान्. - []

Pada Paata

योगे॑योग॒ इति॑ योगे॑ - योगे॑ । ए॒व । ए॒नम् । यु॒क्ते । वा॑जेवा॒ज इति॑ वा॒जे- वा॒जे । ह॒वाम॑हे । इति॑
। आ॒ह । अ॒न्नम् । वै । वा॒जः । अ॒न्नम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । स॒खायः॑ । इन्द्र॑म् । ऊ॒तये॑
। इति॑ । आ॒ह । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ । नि॒लाय॑त । तम् ।
प्र॒जाप॒तिरिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । अ॒न्विति॑ । अ॒वि॒न्दत् । प्रा॒जाप॒त्य इति॑ प्रा॒जा - प॒त्यः । अ॒श्वः । अ॒श्वेन॑
। स॒मिति॑ । भ॑र॒ति । अ॒नु॒वित्त्या॑ इत्यनु॑ - वित्त्यै । पा॒पव॑स्य॒समिति॑ पा॒प - व॑स्य॒सम् । वै । ए॒तत्
। क्रि॑यते॒ यत् । श्रे॑य॒सा । च॒ । पापी॑यसा । च॒ । स॒मा॒नम् । कर्म॑ । कु॒र्वन्ति॑ । पापी॑यान् ।

TS 5.1.2.3

TS 5.1.2.3

Samhita Paata

ह्यश्वौद्-गर्दभोऽश्वं पूर्वं नयन्ति पापवस्य-सस्य व्यावृत्त्यै तस्माच्छ्रेयांसं पापीयान् पश्चादन्वेति बहुर्वै
भवतो भ्रातृव्यो भवतीव खलु वा एष योऽग्निं चिनुते वज्र्यश्वः प्रतूर्वन्नेह्यव-क्रामन्न-शस्तीरित्याह
वज्रेणैव पाप्मानं भ्रातृव्यमव क्रामति रुद्रस्य गाणपत्यादित्याह रौद्रा वै पशवो रुद्रादेव - []

Pada Paata

हि । अश्वौत् । गर्दभः । अश्वम् । पूर्वम् । नयन्ति । पापवस्यसस्येति पाप - वस्यसस्यं ।
व्यावृत्त्या इति वि - आवृत्त्यै । तस्मात् । श्रेयांसम् । पापीयान् । पश्चात् । अन्वेति । एति
। बहुः । वै । भवतः । भ्रातृव्यः । भवति । इव । खलु । वै । एषः । यः । अग्निम् ।
चिनुते । वज्री । अश्वः । प्रतूर्वन्निति प्र - तूर्वन्न । एति । इहि । अवक्रामन्नित्येव - क्रामन्न
। अशस्तीः । इति । आह । वज्रेण । एव । पाप्मानम् । भ्रातृव्यम् । अवेति । क्रामति ।
रुद्रस्य । गाणपत्यादिति गाण - पत्यात् । इति । आह । रौद्राः । वै । पशवः । रुद्रात् । एव ।

TS 5.1.2.4

TS 5.1.2.4

Samhita Paata

प॒शून् नि॒र्याच्या॑ऽऽत्म॒ने क॒र्म कुरु॑ते पू॒ष्णा स॒युजां॑ स॒हेत्या॑ह पू॒षा वा अ॒द्धना॑ः स॒न्नेता॑ सम॑ष्ट्यै
 पु॒रीषा॑यतनो वा ए॒ष यद॑ग्निर॒ङ्गिरसो॑ वा ए॒तम॑ग्रे दे॒वता॑नाः सम॑भरन् पृथि॒व्याः स॒धस्था॑द॒ग्निं पु॑री॒ष्य-
 म॒ङ्गिर॒स्व-द॒च्छे॒हीत्या॑ह सा॒य॒तन॑मे॒वैनं॑ दे॒वता॑भिः सं भ॑रत्य॒ग्निं पु॑री॒ष्य-म॒ङ्गिर॒स्व- द॒च्छे॒म॒ इत्या॑ह येन॑
 - []

Pada Paata

प॒शून् । नि॒र्या॒च्येति॑ निः - या॒च्यं । आ॒त्म॒ने । क॒र्म । कुरु॑ते । पू॒ष्णा । स॒युजे॑ति स॒युजां॑ ।
 स॒ह । इति॑ । आ॒ह । पू॒षा । वै । अ॒द्ध॒नाम् । स॒न्ने॒तेति॑ सं - ने॒ता । सम॑ष्ट्या इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै
 । पु॒री॒षाय॑तन इति॑ पु॒रीष॑ - आ॒य॒त॒नः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । अ॒ङ्गिर॑सः । वै । ए॒तम्
 । अ॒ग्रे । दे॒वता॑नाम् । समि॑तिं । अ॒भ॒र॒न् । पृथि॒व्याः । स॒ध॒स्था॒दि॒तिं स॒ध॒ - स्था॒त् । अ॒ग्निम्
 । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गिर॒स्वत् । अ॒च्छे॑ । इ॒हि । इति॑ । आ॒ह । सा॒य॒त॒न॒मि॒ति॒ स॒ - आ॒य॒त॒न॒म् ।
 ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑भिः । समि॑तिं । भ॑रति । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गिर॒स्वत् । अ॒च्छे॑ ।
 इ॒मः । इति॑ । आ॒ह । येन॑ ।

TS 5.1.2.5

TS 5.1.2.5

Samhita Paata

स॒ङ्ग॒च्छे॑ते वा॒जमे॒वास्य॑ वृ॒द्धे प्र॒जाप॑तये प्र॒तिप्रो॑च्या॒ग्निः स॒म्भृ॑त्य॒ इत्या॑हुरि॒यं वै प्र॒जाप॑तिस्तस्या॑ ए॒तच्छो॑त्रं

यद्वल्मीकोऽग्निं पुरीष्य-मङ्गिरस्वद्-भरिष्याम् इति वल्मीकवृषामुप तिष्ठते साक्षादेव प्रजापतये प्रतिप्रोच्याऽग्निः
सं भरत्यग्निं पुरीष्य-मङ्गिरस्वद्-भराम् इत्याह येन संगच्छते वाजमेवास्य वृद्धे ऽन्वग्निरुषसामग्र - []

Pada Paata

संगच्छतु इति सं - गच्छते । वाजम् । एव । अस्य । वृद्धे । प्रजापतय इति प्रजा - पतये
। प्रतिप्रोच्येति प्रति - प्रोच्य । अग्निः । समृत्य इति सं - भृत्यः । इति । आहुः । इयम्
। वै । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । तस्याः । एतत् । श्रोत्रम् । यत् । वल्मीकः । अग्निम्
। पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । भरिष्याम् । इति । वल्मीकवृषामिति वल्मीक - वृषाम् । उपेति
। तिष्ठते । साक्षादिति स-अक्षात् । एव । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । प्रतिप्रोच्येति प्रति
- प्रोच्य । अग्निम् । समिति । भरति । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । भराम् । इति
। आह । येन । संगच्छतु इति सं-गच्छते । वाजम् । एव । अस्य । वृद्धे । अन्विति ।
अग्निः । उषसाम् । अग्रम् ।

TS 5.1.2.6

TS 5.1.2.6

Samhita Paata

मख्यदित्याहा-नुख्यात्या आगत्य वाज्यद्धन आक्रम्य वाजिन् पृथिवीमित्याहेच्छत्येवैनं पूर्वया विन्दत्युत्तरया
द्वाभ्यामा क्रमयति प्रतिष्ठित्या अनुरूपाभ्यां तस्मादनुरूपाः पशवः प्रजायन्ते द्यौस्ते पृष्ठं पृथिवी
सधस्थमित्याहेभ्यो वा एतं लोकेभ्यः प्रजापतिः समैरयद् रूपमेवास्यै-तन्महिमानं व्याचष्टे वज्री वा
() एष यदश्वो दुद्-भिरन्यतोदद्भ्यो भूयां लोमभिरुभयादद्भ्यो यं द्विष्यात् तमधस्पदं ध्यायेद्-

वज्रेणैवैनं स्तृणुते ॥

Pada Paata

अ॒ख्यत् । इति॑ । आ॒ह । अनु॑ख्यात्या॒ इत्यनु॑ - ख्या॒त्यै । आ॒गत्येत्या॑ - गत्यं॑ । वा॒जी ।
 अ॒द्धनः॑ । आ॒क्रम्येत्या॑ - क्रम्यं॑ । वा॒जिन् । पृ॒थि॒वीम् । इति॑ । आ॒ह । इ॒च्छति॑ । ए॒व ।
 ए॒नम् । पूर्॒वया॑ । वि॒न्दति॑ । उत्त॑रयेत्युत् - त॒रया॑ । द्वा॒भ्याम् । एति॑ । क्र॒म॒यति॑ । प्र॒ति॒ष्ठित्या॑
 इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै । अनु॑रूपाभ्यामित्यनु॑ - रू॒पाभ्याम् । तस्मा॑त् । अनु॑रूपा॒ इत्यनु॑-रू॒पाः ।
 प॒शवः॑ । प्रेति॑ । जा॒यन्ते॑ । द्यौः । ते । पृ॒ष्ठम् । पृ॒थि॒वी । स॒ध॒स्थ॒मिति॑ स॒ध - स्थ॒म् । इति॑
 । आ॒ह । ए॒भ्यः । वै । ए॒तम् । लो॒केभ्यः॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । स॒मिति॑ । ऐ॒र॒यत्
 । रू॒पम् । ए॒व । अ॒स्य । ए॒तत् । म॒हि॒मान॑म् । व्याच॑ष्ट इति॑ वि - आच॑ष्टे । व॒ज्री । वै
 () । ए॒षः । यत् । अ॒श्वः । द॒द्भिरिति॑ दत् - भिः । अ॒न्यतो॑दद्भ्य॒ इत्य॒न्यतो॑दत्-भ्यः ।
 भू॒यान् । लो॒म॒भिरिति॑ लो॒म॒भिः । उ॒भया॑दद्भ्य॒ इत्यु॑भयादत् - भ्यः । यम् । द्वि॒ष्यात् । तम्
 । अ॒ध॒स्प॒दमित्य॑धः - प॒दम् । ध्या॒येत् । वज्रेण॑ । ए॒व । ए॒नम् । स्तृ॒णुते॑ ॥

TS 5.1.3.1

TS 5.1.3.1

Samhita Paata

उत्क्रा॒मो-द॑क्रमी॒दिति॑ द्वा॒भ्यामु॑त्क्र॒म॒यति॑ प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ अनु॑रूपाभ्यां तस्मा॑दनु॑रूपाः प॒शवः॑ प्र॒जाय॑न्ते
 ऽप॒ उप॑ सृजति॒ यत्र॑ वा आप॑ उप॒ गच्छ॑न्ति॒ तदो॑ष॒धयः॑ प्र॒ति तिष्ठ॑न्त्योष॒धीः प्र॒ति तिष्ठ॑न्तीः प॒शवो॑ऽनु
 प्र॒ति तिष्ठ॑न्ति प॒शून्, य॒ज्ञो य॒ज्ञं य॒जमानो॑ य॒जमानं॑ प्र॒जास्तस्मा॑दुप॒ उप॑ सृजति॒ प्र॒ति॒ष्ठित्यै॑ यद॑द्भ्यु-

रे॒न॒ग्रा॒वाहु॑तिं जुहु॒याद॒न्धो॑ ऽद्ध॒र्युः - []

Pada Paata

उ॒दि॒ति॒ । क्रा॒म॒ । उ॒दि॒ति॒ । अ॒क्र॒मी॒त् । इ॒ति॒ । द्वा॒भ्या॑म् । उ॒दि॒ति॒ । क्र॒म॒य॒ति॒ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒
इ॒ति॒ प्र॒ति॒ - स्थि॒त्यै॒ । अ॒नु॒रू॒पा॒भ्या॒मित्य॑नु॒-रू॒पा॒भ्या॒म् । तस्मा॑त् । अ॒नु॒रू॒पा॒ इत्य॑नु॒-रू॒पाः॒ ।
प॒श॒वः॒ । प्रे॒ति॒ । जा॒य॒न्ते॒ । अ॒पः॒ । उ॒पे॒ति॒ । सृ॒ज॒ति॒ । य॒त्र॒ । वै॒ । आ॒पः॒ । उ॒प॒ग॒च्छ॒न्ती॒त्यु॒प॒
- ग॒च्छ॒न्ति॒ । तत् । ओष॑धयः । प्र॒ती॒ति॒ । ति॒ष्ठ॒न्ति॒ । ओष॑धीः । प्र॒ति॒ति॒ष्ठ॒न्ती॒रि॒ति॒ प्र॒ति॒ -
ति॒ष्ठ॒न्तीः॒ । प॒श॒वः॒ । अ॒नु॒ । प्र॒ती॒ति॒ । ति॒ष्ठ॒न्ति॒ । प॒शून्॒ । य॒ज्ञः॒ । य॒ज्ञ॒म् । य॒ज॒मानः॒ ।
य॒ज॒मान॒म् । प्र॒जा इति॑ प्र॒जाः॒ । तस्मा॑त् । अ॒पः॒ । उ॒पे॒ति॒ । सृ॒ज॒ति॒ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति॒
- स्थि॒त्यै॒ । यत् । अ॒द्ध॒र्युः॒ । अ॒न॒ग्नौ॒ । आहु॑ति॒मित्या॒ - हु॒ति॒म् । जुहु॑यात् । अ॒न्धः॒ । अ॒द्ध॒र्युः॒ ।

TS 5.1.3.2

TS 5.1.3.2

Samhita Paata

स्याद्-रक्षा॑सि य॒ज्ञः॑ ह॒न्यु॒रु॒हि॒र॒ण्य॒मु॒पा॒स्य॑ जु॒हो॒त्य॒ग्नि॒व॒त्ये॒व जु॑होति॒ नान्धो॑-ऽद्ध॒र्यु॒र्भ॒व॒ति॒ न य॒ज्ञः॑
रक्षा॑सि घ्नन्ति॒ जिघ॑र्म्य॒ग्निं॒ मन॑सा घृ॒ते॒ने॒त्या॑ह॒ मन॑सा॒ हि पु॒रु॑षो य॒ज्ञम॑भि॒गच्छ॑ति॒ प्र॒ति॒क्ष्य॒न्तं॒ भु॒व॑ना॒नि॒
वि॒श्वे॒त्या॑ह॒ सर्व॑ः॒ ह्ये॒ष प्र॒त्य॒ङ् क्षे॒तिं॒ पृ॒थुं॒ ति॒र॒श्वा व॑यसा बृ॒हन्त॑मित्या॒हाऽल्पो॒ ह्ये॒ष जा॒तो म॒हान् - []

Pada Paata

स्यात् । रक्षा॑सि । यु॒ञ्म । ह॒न्युः । हिर॑ण्यम् । उ॒पा॒स्ये॒त्यु॒प - अ॒स्यं । जु॒हो॒ति । अ॒ग्नि॒वती॒त्य॑ग्नि
- व॒ति । ए॒व । जु॒हो॒ति । न । अ॒न्धः । अ॒द्भ्युः । भ॒व॒ति । न । यु॒ञ्म । रक्षा॑सि । घ्नन्ति
। जि॒घर्मि॑ । अ॒ग्निम् । म॒न॒सा । घृ॒तेन॑ । इति॑ । आ॒ह । म॒न॒सा । हि । पु॒रु॒षः । यु॒ञ्म ।
अ॒भि॒गच्छ॑तीत्य॑भि - गच्छ॑ति । प्र॒ति॒क्ष्यन्त॑मिति॑ प्रति - क्ष्यन्त॑म् । भु॒व॒नानि॑ । वि॒श्वा । इति॑ ।
आ॒ह । स॒र्वम् । हि । ए॒षः । प्र॒त्यङ् । क्षेति॑ । पृ॒थुम् । ति॒रश्वा । व॒य॒सा । बृ॒हन्त॑म् । इति॑
। आ॒ह । अ॒ल्पः । हि । ए॒षः । जा॒तः । म॒हान् ।

TS 5.1.3.3

TS 5.1.3.3

Samhita Paata

भव॑ति व्यचि॑ष्ठम॒न्नं॑ र॒भ॒सं वि॒दा॒न॒मित्या॒हा ऽन्न॑मे॒वाऽस्मै॑ स्व॒द॒य॒ति स॒र्व॒म॒स्मै स्व॒द॒ते य ए॒वं वे॒दा
ऽऽ॒त्वा जि॒घर्मि॑ व॒च॒सा घृ॒तेने॒त्या॒ह तस्मा॑द्-यत् पु॒रु॒षो म॒न॒सा-अ॒भि॒गच्छ॑ति तद्-वा॒चा व॒द॒त्य
र॒क्ष॒से॒त्या॒ह र॒क्ष॒सा॒मप॑ह॒त्यै म॒र्य॒श्रीः स्पृ॒ह्यद्-व॑र्णो अ॒ग्निरि॒त्या॒हा-प॑चि॒तिमे॒वा-ऽस्मि॑न् दधा॒त्य-प॑चि॒तिमा॒न
भव॑ति य ए॒वं - []

Pada Paata

भव॑ति । व्यचि॑ष्ठम् । अ॒न्नम् । र॒भ॒सम् । वि॒दा॒न॒म् । इति॑ । आ॒ह । अ॒न्नम् । ए॒व । अ॒स्मै ।
स्व॒द॒य॒ति । स॒र्वम् । अ॒स्मै । स्व॒द॒ते । यः । ए॒वम् । वे॒द । एति॑ । त्वा । जि॒घर्मि॑ । व॒च॒सा ।
घृ॒तेन॑ । इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । यत् । पु॒रु॒षः । म॒न॒सा । अ॒भि॒गच्छ॑तीत्य॑भि - गच्छ॑ति । तत्
। वा॒चा । व॒द॒ति । अ॒र॒क्ष॒सा । इति॑ । आ॒ह । र॒क्ष॒साम् । अप॑ह॒त्या इत्य॑प - ह॒त्यै । म॒र्य॒श्रीरि॒ति

मर्य - श्रीः । स्पृहयद्वर्ण इति स्पृहयत्-वर्णः । अग्निः । इति । आह । अपंचितिमित्यप-
चितिम् । एव । अस्मिन् । दधाति । अपंचितिमानित्यपंचिति - मान् । भवति । यः । एवम् ।

TS 5.1.3.4

TS 5.1.3.4

Samhita Paata

वेद मनसा त्वै तामाप्नुमरहति यामद्धर्युरनुग्रावाहुतिं जुहोति मनस्वतीभ्यां जुहोत्याहुत्योरास्यै द्वाभ्यां
प्रतिष्ठित्यै यज्ञमुखे यज्ञमुखे वै क्रियमाणे यज्ञ रक्षांसि जिघांसन्त्येतरहि खलु वा एतद्-यज्ञमुखं
यर्ह्येनदाहुतिरश्रुते परि लिखति रक्षसामपहृत्यै तिसृभिः परि लिखति त्रिवृद्धा अग्निर्यावानेवा-
ऽग्निस्तस्माद्-रक्षांस्यप हन्ति - []

Pada Paata

वेद । मनसा । तु । वै । ताम् । आप्नुम् । अरहति । याम् । अद्धर्युः । अनुग्रा ।
आहुतिमित्या - हुतिम् । जुहोति । मनस्वतीभ्याम् । जुहोति । आहुत्योरित्या - हृत्योः । आस्यै
। द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । यज्ञमुखे यज्ञमुख इति यज्ञमुखे - यज्ञमुखे । वै ।
क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षांसि । जिघांसन्ति । एतरहि । खलु । वै । एतत् । यज्ञमुखमिति
यज्ञ - मुखम् । यरहि । एतत् । आहुतिरित्या - हुतिः । अश्रुते । परीति । लिखति ।
रक्षसाम् । अपहृत्या इत्यप - हृत्यै । तिसृभिरिति तिसृ - भिः । परीति । लिखति । त्रिवृदिति
त्रि - वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्मात् । रक्षांसि । अपेति । हन्ति

|

TS 5.1.3.5

TS 5.1.3.5

Samhita Paata

गायत्रिया परिं लिखति तेजो वै गायत्री तेजसैवैनं परिगृह्णाति त्रिष्टुभा परिं लिखतीन्द्रियं वै त्रिष्टुगिन्द्रियेणैवैनं परिं गृह्णात्यनुष्टुभा परिं लिखत्यनुष्टुप् सर्वाणि छन्दांसि परिभूः पर्याप्त्यै मद्ध्यतोऽनुष्टुभा वाग्वा अनुष्टुप् तस्मात् मद्ध्यतो वाचा वदामो गायत्रिया प्रथमया परिं लिखत्यथाऽनुष्टुभाऽथ त्रिष्टुभा तेजो वै गायत्री () यज्ञोऽनुष्टुगिन्द्रियं त्रिष्टुप् तेजसा चैवेन्द्रियेण चोभयतो यज्ञं परिं गृह्णाति ॥

Pada Paata

गायत्रिया । परीतिं । लिखति । तेजः । वै । गायत्री । तेजसा । एव । एनम् । परीतिं । गृह्णाति । त्रिष्टुभा । परीतिं । लिखति । इन्द्रियम् । वै । त्रिष्टुक् । इन्द्रियेण । एव । एनम् । परीतिं । गृह्णाति । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । परीतिं । लिखति । अनुष्टुभित्यनु - स्तुप् । सर्वाणि । छन्दांसि । परिभूरितिं परि - भूः । पर्याप्त्या इति परि - आप्त्यै । मद्ध्यतः । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । वाक् । वै । अनुष्टुभित्यनु - स्तुप् । तस्मात् । मद्ध्यतः । वाचा । वदामः । गायत्रिया । प्रथमया । परीतिं । लिखति । अथ । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । अथ । त्रिष्टुभा । तेजः । वै । गायत्री () । यज्ञः । अनुष्टुगित्यनु - स्तुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुप् । तेजसा । च । एव । इन्द्रियेण । च । उभयतः । यज्ञम् । परीतिं । गृह्णाति ॥

TS 5.1.4.1

TS 5.1.4.1

Samhita Paata

देवस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒स॒व इति॑ ख॒नति॑ प्र॒सू॒त्या॒ अथो॑ धूम॒मे॒वैतेन॑ जनयति॒ ज्योति॑ष्मन्तं त्वाऽग्ने
सु॒प्रती॑क॒मित्या॑ह॒ ज्योति॑रे॒वैतेन॑ जनयति॒ सौ॒ऽग्निर्जा॑तः प्र॒जाः शु॒चाऽऽर्प॑यत् तं दे॒वा अ॒र्द्ध॒र्चेना॑-शमयच्छिवं
प्र॒जाभ्यो॑ऽहिः॑ सन्त॒मित्या॑ह प्र॒जाभ्य॑ ए॒वैनः॑ शमयति॒ द्वाभ्या॑ ख॒नति॑ प्र॒तिष्ठि॑त्या अ॒पां पृ॒ष्ठम॒सीति॑
पुष्कर॒पर्ण॑मा - []

Pada Paata

दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र - स॒वे । इति॑ । ख॒न॒ति । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र -
सू॒त्यै । अथो॑ इति॑ । धूम॒म् । ए॒व । ए॒तेन॑ । ज॒न॒य॒ति । ज्योति॑ष्मन्तम् । त्वा । अ॒ग्ने ।
सु॒प्रती॑क॒मिति॑ सु - प्र॒तीक॑म् । इति॑ । आ॒ह । ज्योतिः॑ । ए॒व । ए॒तेन॑ । ज॒न॒य॒ति । सः ।
अ॒ग्निः । जा॒तः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । शु॒चा । आ॒र्प॒य॒त् । तम् । दे॒वाः । अ॒र्द्ध॒र्चेनेत्य॑र्द्ध
- ऋ॒चेन॑ । अ॒शम॑यन् । शि॒वम् । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । अ॒हिः॑सन्तम् । इति॑ । आ॒ह
। प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । श॒म॒य॒ति । द्वाभ्या॑म् । ख॒न॒ति । प्र॒तिष्ठि॑त्या
इति॑ प्र॒ति - स्थि॑त्यै । अ॒पाम् । पृ॒ष्ठम् । अ॒सि । इति॑ । पुष्कर॒पर्ण॑मिति॑ पुष्कर - पर्ण॑म् । एति॑ ।

TS 5.1.4.2

TS 5.1.4.2

Samhita Paata

हरत्यपां॑ वा ए॒तत् पृ॒ष्ठं यत् पु॑ष्कर॒पर्णः॑ रू॒पेणै॒वैन॑दा ह॒रति पु॑ष्कर॒पर्णेन॑ सं भ॒रति॑ योनि॒र्वा अ॒ग्नेः
पु॑ष्कर॒पर्णः॑ स॒योनि॑मे॒वाग्निः॑ संभ॒रति॑ कृ॒ष्णाजि॑नेन॒ संभ॒रति॑ य॒ज्ञो वै कृ॑ष्णाजि॒नं य॒ज्ञेनै॒व य॒ज्ञः॑ संभ॒रति॑
यद् ग्रा॒म्याणां॑ प॒शूनां॑ च॒र्मणा॑ स॒भरे॑द् ग्रा॒म्यान् प॒शूञ्छु॒चाऽर्प॑येत् कृ॒ष्णाजि॑नेन॒ संभ॒रत्यार॑ण्याने॒व प॒शून्
- []

Pada Paata

ह॒रति॑ । अ॒पाम् । वै । ए॒तत् । पृ॒ष्ठम् । यत् । पु॑ष्कर॒पर्णमि॑ति पु॑ष्कर - पर्णम् । रू॒पेण॑
। ए॒व । ए॒नत् । ए॒ति॑ । ह॒रति॑ । पु॑ष्कर॒पर्णेने॑ति पु॑ष्कर - पर्णेन॑ । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ ।
योनिः॑ । वै । अ॒ग्नेः । पु॑ष्कर॒पर्णमि॑ति पु॑ष्कर - पर्णम् । स॒योनि॑मि॒ति स॒योनि॑म् । ए॒व ।
अ॒ग्निम् । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । कृ॒ष्णाजि॑नेने॒ति कृ॒ष्ण-अ॒जिनेन॑ । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । य॒ज्ञः ।
वै । कृ॒ष्णाजि॑नमि॒ति कृ॒ष्ण - अ॒जिन॑म् । य॒ज्ञेन॑ । ए॒व । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । यत्
। ग्रा॒म्याणां॑ । प॒शूनाम् । च॒र्मणा॑ । स॒भरे॑दिति॑ सं - भ॒रेत् । ग्रा॒म्यान् । प॒शून् । शु॒चा
। अ॒र्पये॑त् । कृ॒ष्णाजि॑नेने॒ति कृ॒ष्ण - अ॒जिनेन॑ । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । आ॒रण्यान् । ए॒व । प॒शून् ।

TS 5.1.4.3

TS 5.1.4.3

Samhita Paata

शुचाऽर्पयति तस्मात् स॒मावत् पशूनां प्र॒जायमानाना-मा॒रुण्याः प॒शवः कनीया॑ऽसः शुचा ह्य॑ता
लो॒म॒तः संभ॑रत्यतो ह्य॑स्य मे॒द्व्यं कृ॒ष्णाजि॒नं च पु॒ष्कर॒पर्णं च स॑ऽ स्तृ॒णाती॒यं वै कृ॒ष्णाजि॒नम॒सौ
पु॒ष्कर॒पर्ण-मा॒भ्या-मे॒वैन-मु॒भय॑तः परि॑गृ॒ह्णात्य॒ग्निदे॒वेभ्यो॑ नि॒लाय॑त तमथ॑र्वा-ऽन्व॑पश्य॒दथ॑र्वा त्वा प्रथ॑मो
नि॒रम॑न्थद॒ग्र इत्या॑ - []

Pada Paata

शुचा । अ॒र्पय॑ति । तस्मा॑त् । स॒माव॑त् । प॒शूना॑म् । प्र॒जाय॑मानाना॒मिति॑ प्र-जाय॑मानानाम् ।
आ॒रु॒ण्याः । प॒शवः॑ । कनी॑या॒ऽसः । शुचा॑ । हि । ऋ॒ताः । लो॒म॒तः । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ ।
अतः॑ । हि । अ॒स्य । मे॒द्व्यम् । कृ॒ष्णाजि॒नमिति॑ कृष्ण - अ॒जिन॑म् । च । पु॒ष्कर॒पर्णमिति॑
पुष्कर - पर्णम् । च । स॒मिति॑ । स्तृ॒णाति॑ । इ॒यम् । वै । कृ॒ष्णाजि॒नमिति॑ कृष्ण - अ॒जिन॑म्
। अ॒सौ । पु॒ष्कर॒पर्णमिति॑ पुष्कर - पर्णम् । आ॒भ्याम् । ए॒व । ए॒नम् । उ॒भय॑तः । प॒रिति॑ ।
गृ॒ह्णाति॑ । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ । नि॒लाय॑त । तम् । अथ॑र्वा । अ॒न्विति॑ । अ॒पश्य॑त् । अथ॑र्वा
। त्वा । प्रथ॑मः । नि॒रिति॑ । अ॒मन्थ॑त् । अ॒ग्रे । इति॑ ।

TS 5.1.4.4

TS 5.1.4.4

Samhita Paata

-ह॒ य ए॒वैन॑म॒न्वप॑श्यत् तेनै॒वैनः॑ संभ॑रति॒ त्वाम॑ग्रे पुष्क॑रा॒दधी॑त्याह पुष्कर॑प॒र्णे ह्ये॑नमुप॑श्रित॒-मवि॑न्दत्
तमु॑ त्वा दु॒द्व्यङ्घ्रि॑रित्या॒ह दु॒द्व्यङ्घ्रा॑ आ॒थर्व॑ण-स्तेज॑स्व्यासीत् तेज॑ ए॒वास्मि॑न् दधाति॒ तमु॑ त्वा पा॒थ्यो
वृ॒षेत्या॑ह॒ पूर्व॑मे॒वोदित॑-मुत्त॑रेणा॒भि गृ॑णाति - []

Pada Paata

आ॒ह॒ । यः । ए॒व । ए॒नम् । अ॒न्वप॑श्यदित्य॑न्नु-अप॑श्यत् । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । समि॑तिं ।
भ॒रति॑ । त्वाम् । अ॒ग्रे । पुष्क॑रात् । अधी॑तिं । इति॑ । आ॒ह॒ । पुष्क॑रप॒र्ण इति॑ पुष्कर - प॒र्णे
। हि । ए॒नम् । उप॑श्रित॒मित्युप॑ - श्रित॒म् । अवि॑न्दत् । तम् । उ॒ । त्वा॒ । दु॒द्व्यङ्घ्रि॑ । ऋषिः॑
। इति॑ । आ॒ह॒ । दु॒द्व्यङ्घ्रि॑ । वै । आ॒थर्व॑णः । तेज॑स्वी । आ॒सीत् । तेजः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन्
। दुधा॑ति । तम् । उ॒ । त्वा॒ । पा॒थ्यः । वृ॒षा॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । पूर्व॑म् । ए॒व । उ॒दित॑म् ।
उत्त॑रेणेत्युत् - त॒रेण॑ । अ॒भीति॑ । गृ॑णाति ।

TS 5.1.4.5

TS 5.1.4.5

Pada Paata

च॒त॒सृ॒भि॒रिति॑ च॒त॒सृ॒भिः॑ । स॒मि॒ति॑ । भ॒र॒ति॑ । च॒त्वा॒रि॑ । छ॒न्दा॑ऽसि । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः॑-भिः॑ ।
 । ए॒व । गा॒य॒त्रीभिः॑ । ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ । गा॒य॒त्रः । हि । ब्रा॒ह्म॒णः । त्रि॒ष्टु॒ग्भि॒रिति॑ त्रि॒ष्टुक् - भिः॑ ।
 । रा॒ज॒न्य॑स्य । त्रै॒ष्टु॒भः । हि । रा॒ज॒न्यः । यम् । का॒म॒ये॒त । व॒सी॒यान् । स्या॒त् । इति॑ ।
 उ॒भ॒यी॒भिः । तस्य॑ । स॒मि॒ति॑ । भ॒रे॒त् । तेजः॑ । च॒ । ए॒व । अ॒स्मै । इ॒न्द्रि॒यम् । च॒ । स॒मी॒ची॒
 इति॑ । दु॒धा॒ति॑ । अ॒ष्टा॒भिः । स॒मि॒ति॑ । भ॒र॒ति॑ । अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा- अ॒क्ष॒रा । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्रः ।
 अ॒ग्निः । या॒वान् । ए॒व । अ॒ग्निः । तम् । स॒मि॒ति॑ । भ॒र॒ति॑ । सी॒द॑ । हो॒तुः । इति॑ () । आ॒ह
 । दे॒वताः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । स॒मि॒ति॑ । सा॒द॒य॒ति॑ । नी॒ति॑ । हो॒ता॑ । इति॑ । म॒नु॒ष्यान् । स॒मि॒ति॑
 । सी॒द॒स्व॒ । इति॑ । व॒या॑ऽसि । ज॒नि॒ष्व । हि । जे॒न्यः । अ॒ग्रे । अ॒ह्ना॑म् । इति॑ । आ॒ह ।
 दे॒वम॒नु॒ष्या॒निति॑ दे॒व - म॒नु॒ष्यान् । ए॒व । अ॒स्मै । स॒स॒न्ना॒निति॑ सं - स॒न्ना॒न् । प्रे॒ति॑ । ज॒न॒य॒ति॑ ॥

TS 5.1.5.1**TS 5.1.5.1****Samhita Paata**

कू॒रमि॑व वा अ॒स्या ए॒तत् क॑रोति॒ यत् ख॑न॒त्यप॑ उ॒प॑ सृ॒ज॒त्यापो॑ वै शा॒न्ताः शा॒न्ताभि॑रे॒वाऽस्यै॑ शुचः॑
 श॒म॒य॒ति॒ सं ते॑ वा॒युर्मा॑त॒रिश्वा॑ दधा॒त्वित्या॑ह प्रा॒णो वै वा॒युः प्रा॒णेनै॒वास्यै॑ प्रा॒णः सं द॑धाति॒ सं ते॑
 वा॒युरि॒त्याह॑ तस्मा॑द्-वा॒युप्र॑च्युता दि॒वो वृ॑ष्टि॒रीर्ते॑ तस्मै॑ च दे॒वि व॑ष॒डस्तु॑ - []

Pada Paata

क्रूरम् । इ॒व । वै । अ॒स्याः । ए॒तत् । क॒रो॒ति । यत् । ख॒न॑ति । अ॒पः । उ॒पे॒ति । सृ॒ज॒ति ।
 । आ॒पः । वै । शा॒न्ताः । शा॒न्ताभिः । ए॒व । अ॒स्यै । शु॒च॑म् । श॒म॒य॒ति । स॒मि॒ति ।
 ते । वा॒युः । मा॒तरि॒श्वा । दु॒धा॒तु । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । वै । वा॒युः ।
 प्रा॒णेने॒ति प्र - अ॒नेन॑ । ए॒व । अ॒स्यै । प्रा॒णमि॒ति प्र - अ॒नम् । स॒मि॒ति । दु॒धा॒ति । स॒मि॒ति ।
 । ते । वा॒युः । इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । वा॒युप्र॑च्युतेति वा॒यु - प्र॑च्युता । दि॒वः । वृ॒ष्टिः ।
 ई॒र्ते । तस्मै॑ । च । दे॒वि । व॒षट् । अ॒स्तु ।

TS 5.1.5.2

TS 5.1.5.2

Samhita Paata

तुभ्यमित्याह षड्वा ऋतवं ऋतुष्वेव वृष्टिं दधाति तस्मात् सर्वानृतून् वरुषति यद्-वषट्कुर्याद्-
 यातयामास्य वषट्कारः स्याद्यन्न वषट्कुर्याद् रक्षांसि यज्ञं हन्युर्वडित्याह पुरोक्षमेव वषट् करोति
 नास्य यातयामा वषट्कारो भवति न यज्ञं रक्षांसि घ्नन्ति सुजातो ज्योतिषा सहेत्यनुष्टुभोप नह्यत्यनुष्टु
 - []

Pada Paata

तुभ्यम् । इति॑ । आ॒ह । षट् । वै । ऋ॒त॒वः । ऋ॒तुषु॑ । ए॒व । वृ॒ष्टि॑म् । दु॒धा॒ति । तस्मा॑त्
 । सर्वान् । ऋ॒तून् । व॒रु॒ष॒ति । यत् । व॒ष॒ट्कुर्या॑दिति वषट् - कुर्यात् । या॒त॒या॒मे॒ति या॒त - या॒मा ।
 । अ॒स्य । व॒ष॒ट्कार॑ इति वषट् - का॒रः । स्या॒त् । यत् । न । व॒ष॒ट्कुर्या॑दिति वषट् - कुर्यात् ।

रक्षा॑सि । य॒ज्ञम् । ह॒न्युः । वट् । इति॑ । आ॒ह । प॒रोक्ष॑मिति॑ परः - अक्ष॑म् । ए॒व । वषट् ।
 । क॒रोति॑ । न । अ॒स्य । या॒तया॑मेति॑ या॒त - या॒मा । व॒षट्कार॑ इति॑ वषट् - का॒रः । भ॒वति॑
 । न । य॒ज्ञम् । रक्षा॑सि । घ्नन्ति॑ । सु॒जा॑त॒ इति॑ सु - जा॒तः । ज्योति॑षा । स॒ह । इति॑ ।
 अ॒नुष्टु॑भेत्य॑नु - स्तु॒भा । उपेति॑ । न॒ह्यति॑ । अ॒नुष्टु॑बित्य॑नु - स्तु॒प् ।

TS 5.1.5.3

TS 5.1.5.3

Samhita Paata

-प्स॒र्वाणि॑ छ॒न्दा॑सि॒ छ॒न्दा॑सि॒ खलु॑ वा अ॒ग्नेः प्रि॒या त॒नूः प्रि॒ययै॑वे॒नं त॒नुवा॑ परि॑ दधाति॒ वेदु॑को वा॒सो
 भ॒वति॑य ए॒वं वेदं॑ वा॒रु॒णो वा अ॒ग्निरु॑प॒नद्ध॑ उदु॑ तिष्ठ॒ स्वद्ध॑रोर्द्ध॒ ऊ॒ षु॒णं ऊ॒तय॑ इति॑ सा॒वित्री॑भ्या॒मुत्
 तिष्ठ॑ति स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ ए॒वास्यो॑र्द्धा॒ वरु॑णमे॒निमु॑त् सृ॒जति॑ द्वा॒भ्यां प्र॑ति॒ष्ठित्यै॑ स जा॒तो गर्भो॑ अ॒सि - []

Pada Paata

स॒र्वाणि॑ । छ॒न्दा॑सि॒ छ॒न्दा॑सि॒ खलु॑ । वै । अ॒ग्नेः । प्रि॒या । त॒नूः । प्रि॒यया॑ । ए॒व
 । ए॒नम् । त॒नुवा॑ । परी॑ति । द॒धाति॑ । वेदु॑कः । वा॒सः । भ॒वति॑ । यः । ए॒वम् । वेदं॑ ।
 वा॒रु॒णः । वै । अ॒ग्निः । उ॒प॒नद्ध॑ इत्यु॒प - न॒द्धः । उ॒दि॒ति । उ॒ । तिष्ठ॑ । स्व॒द्ध॒रेति॑ सु - अ॒द्ध॒र
 । ऊ॒र्द्ध्वः । उ॒ । स्वि॑ति । नः॒ । ऊ॒तये॑ । इति॑ । सा॒वित्री॑भ्या॒म् । उ॒दि॒ति । तिष्ठ॑ति ।
 स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त इति॑ स॒वि॒तृ - प्र॒सू॒तः । ए॒व । अ॒स्य । ऊ॒र्द्ध्वा॑म् । व॒रु॒णमे॒नि॒मि॒ति वरु॑ण - मे॒निम् ।
 उ॒दि॒ति । सृ॒ज॒ति । द्वा॒भ्या॑म् । प्र॑ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै । सः । जा॒तः । गर्भः॑ । अ॒सि ।

TS 5.1.5.4

TS 5.1.5.4

Samhita Paata

रोद॑स्यो॒रित्या॑हे॒मे वै रोद॑सी॒ तयो॑रेष॒ गर्भो॑ यद॒ग्नि-स्तस्मा॑-दे॒वमा॒हाग्रे॑ चारु॒र्विभृ॑त॒ ओष॑धी॒ष्वित्या॑ह
य॒दा ह्येतं॑ वि॒भर॑न्त्यथ॒ चारु॑तरो॒ भव॑न्ति॒ प्र मा॑तृ॒भ्यो अधि॑ क॒र्निक्र॑दद्-गा॒ इत्या॒हौष॑धयो॒ वा अ॑स्य
मा॒तर॑स्ता॒भ्य ए॒वैनं॑ प्र॒च्याव॑यति॒ स्थि॒रो भ॑व॒ वी॒ङ्ग॒ इति॑ गर्दु॒भ आ सा॑दयति॒ - []

Pada Paata

रोद॑स्योः । इति॑ । आ॒ह । इ॒मे इति॑ । वै । रोद॑सी॒ इति॑ । तयोः॑ । ए॒षः । गर्भः॑ । यत्
। अ॒ग्निः । तस्मा॑त् । ए॒वम् । आ॒ह । अ॒ग्रे । चारुः॑ । वि॒भृ॒त इति॑ वि - भृ॒तः । ओष॑धीषु
। इति॑ । आ॒ह । य॒दा । हि । ए॒तम् । वि॒भर॑न्तीति॑ वि - भर॑न्ति । अथ॑ । चारु॑तर् इति॑
चारु॑ - तर्ः । भव॑न्ति । प्रेति॑ । मा॒तृ॒भ्य इति॑ मा॒तृ - भ्यः । अधी॑ति । क॒र्निक्र॑दत् । गाः
। इति॑ । आ॒ह । ओष॑धयः । वै । अ॒स्य । मा॒तरः॑ । ता॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । प्रेति॑
। च्या॒व॒यति॑ । स्थि॒रः । भ॒व । वी॒ङ्ग॒ इति॑ वी॒डु - अ॒ङ्गः । इति॑ । गर्दु॒भे । एति॑ । सा॒द॒यति॑ ।

TS 5.1.5.5

TS 5.1.5.5

Samhita Paata

सं न॑ह्यत्ये॒वैन॑मे॒तया॑ स्थे॒म्ने गर्द॑भेन॒ संभ॑रति॒ तस्मा॑द् गर्द॒भः प॑शूनां भार॒भारि॑तमो गर्द॒भेन॒ सं भ॑रति॒
तस्मा॑द् गर्द॒भोऽप्य॑नालेशेऽत्य॒न्यान् प॑शून् मे॒घत्य॑न्नः॒ ह्ये॒नेना॑ऽर्कः॒ सुभ॑रन्ति॒ गर्द॑भेन॒ संभ॑रति॒
तस्मा॑द् गर्द॒भो द्वि॑रेताः सन् कनि॑ष्ठं प॒शूनां प्र॑जायतेऽग्नि॒रह्य॑स्य॒ योनिं॑ निर्द॒हति॑ प्र॒जासु॑ वा एष
ए॒तर॒ह्यारू॑ढः - []

Pada Paata

समि॑ति । न॒ह्यति॑ । ए॒व । ए॒नम् । ए॒तया॑ । स्थे॒म्ने । गर्द॑भेन॒ । समि॑ति । भ॒रति॑ । तस्मा॑त्
। गर्द॑भः । प॒शूनाम् । भार॒भारि॑तम् इति॑ भार॒भारि॑ - त॒मः । गर्द॑भेन॒ । समि॑ति । भ॒रति॑ ।
तस्मा॑त् । गर्द॑भः । अपी॑ति । अ॒नालेश॑ इत्य॒ना - लेशे॑ । अती॑ति । अ॒न्यान् । प॑शून् ।
मे॒घति॑ । अन्न॑म् । हि । ए॒नेन॑ । अ॒र्कम् । सुभ॑रन्तीति॑ सं - भ॑रन्ति । गर्द॑भेन॒ । समि॑ति ।
भ॒रति॑ । तस्मा॑त् । गर्द॑भः । द्वि॑रेता इति॑ द्वि॒रेताः । सन् । कनि॑ष्ठम् । प॒शूनाम् । प्रेति॑ ।
जा॒यते॑ । अ॒ग्निः । हि । अ॒स्य । योनि॑म् । निर्द॒हतीति॑ निः - द॒हति॑ । प्र॒जास्वि॑ति प्र - जासु॑
। वै । ए॒षः । ए॒तर॒हि । आरू॑ढ इत्या - रू॒ढः ।

TS 5.1.5.6

TS 5.1.5.6

Samhita Paata

स ई॒श्वरः प्र॑जाः शु॒चा प्र॑द॒हः शि॒वो भ॑व प्र॒जाभ्य॑ इत्या॒ह प्र॑जाभ्य॑ ए॒वैनः॑ शमयति॒ मानु॑षीभ्य॒स्त्वम॑ङ्गिर॒
इत्या॒ह मान॑व्यो हि प्र॒जा मा द्यावा॑पृथि॒वी अ॒भि शू॑शुचो॒ माऽन्तरि॑क्षं मा वन॒स्पती॑नित्या॒हैभ्य॑ ए॒वैनं॑

लो॒केभ्यः॑ शम॒यति॑ प्रैतुं वा॒जी कनि॑क्रद॒दित्या॑ह वा॒जी ह्येष॑ नान॑द॒द्-रास॑भः प॒त्वेत्या॑ - []

Pada Paata

सः । ई॒श्वरः॑ । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । शु॒चा । प्र॒दह॑ इति॑ प्र-दहः । शि॒वः । भ॒व । प्र॒जाभ्य॑
इति॑ प्र - जाभ्यः॑ । इति॑ । आ॒ह । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जाभ्यः॑ । ए॒व । ए॒नम् । श॒म॒यति॑ ।
मा॒नु॒षीभ्यः॑ । त्वम् । अ॒ङ्गिरः॑ । इति॑ । आ॒ह । मा॒नु॒व्यः॑ । हि । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः ।
मा । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा - पृ॒थि॒वी । अ॒भीति॑ । शू॒शु॒चः । मा । अ॒न्तरि॑क्षम् । मा ।
व॒न॒स्पती॑न् । इति॑ । आ॒ह । ए॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । लो॒केभ्यः॑ । श॒म॒यति॑ । प्रेति॑ । ए॒तु ।
वा॒जी । कनि॑क्रदत् । इति॑ । आ॒ह । वा॒जी । हि । ए॒षः । नान॑दत् । रा॒स॑भः । प॒त्वा । इति॑ ।

TS 5.1.5.7

TS 5.1.5.7

Samhita Paata

-ह॒ रा॒स॑भ इति॑ ह्ये॒तमृ॑ष॒योऽव॑दन् भ॒र॒न्न॒ग्निं पुं॑री॒ष्यमि॒त्या॒हाऽग्निः॑ ह्येष॑ भ॒र॒ति मा पा॒द्यायु॑षः पु॒रेत्या॒हाऽऽ*यु॑रे॒वाऽस्मि॑न्
द॒धाति॑ तस्मा॑द् गर्द॒भः सर्व॑मायु॒रेति॑ तस्मा॑द् गर्द॒भे पु॒राऽऽयु॑षः प्र॒मी॒ते बि॒भ्यति॑ वृषा॒ऽग्निं वृ॑ष॒णं
भ॒र॒न्नित्या॑ह॒ वृषा॑ ह्येष॑ वृषा॒ऽग्नि॒र॒पां गर्भ॑ - []

Pada Paata

आ॒हृ । रास॑भः । इति॑ । हि । ए॒तम् । ऋष॑यः । अ॒व॑द॒न् । भ॒र॒न् । अ॒ग्नि॑म् । पु॒री॒ष्य॑म् ।
 इति॑ । आ॒हृ । अ॒ग्नि॑म् । हि । ए॒षः । भ॑र॒ति । मा । पा॒दि । आ॒यु॑षः । पु॒रा । इति॑ ।
 आ॒हृ । आ॒यु॑ः । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । द॒धा॒ति॑ । तस्मा॑त् । ग॒र्द॒भः । स॒र्व॑म् । आ॒यु॑ः । ए॒ति॑
 । तस्मा॑त् । ग॒र्द॒भे । पु॒रा । आ॒यु॑षः । प्र॒मी॒त॒ इति॑ प्र॒मी॒ते । बि॒भ्य॒ति॑ । वृ॒षा॑ । अ॒ग्नि॑म् ।
 वृ॒ष॑णम् । भ॒र॒न् । इति॑ । आ॒हृ । वृ॒षा॑ । हि । ए॒षः । वृ॒षा॑ । अ॒ग्निः । अ॒पाम् । गर्भ॑म् ।

TS 5.1.5.8

TS 5.1.5.8

Samhita Paata

समु॒द्रि॒य॒-मि॒त्या॑हाऽपा॒ः ह्ये॑ष गर्भो॑ यद॒ग्नि॒र॒ग्न॒ आ या॑हि वी॒त॒य॒ इति॑ वा इ॒मौ लो॒कौ व्ये॑ता॒म॒ग्न॒ आ या॑हि
 वी॒त॒य॒ इति॑ यदा॒हा ऽन॒यो॒र्लो॒क॒यो-वी॒त्यै प्र॒च्यु॑तो॒ वा ए॒ष आ॒य॒त॑ना॒द॒ग॑तः प्र॒ति॒ष्ठा॒ः स ए॒त॒र्ह्य॒द्भ्यु॑
 च॒ यज॑मानं च॒ द्ध्या॒य॒त्यु॒त॒ः स॒त्य॒मि॒त्या॑हे॒यं वा ऋ॒त॒म॒सौ - []

Pada Paata

समु॒द्रि॒य॒म् । इति॑ । आ॒हृ । अ॒पाम् । हि । ए॒षः । गर्भः॑ । यत् । अ॒ग्निः । अ॒ग्ने॑ । ए॒ति॑
 । या॒हि॑ । वी॒त॒यै॑ । इति॑ । वै । इ॒मौ । लो॒कौ । वी॒ति॑ । ऐ॒ता॒म् । अ॒ग्ने॑ । ए॒ति॑ । या॒हि॑ ।
 वी॒त॒यै॑ । इति॑ । यत् । आ॒हृ । अ॒न॒योः॑ । लो॒क॒योः॑ । वी॒त्या॒ इति॑ वि - इ॒त्यै॑ । प्र॒च्यु॑त॒ इति॑
 प्र - च्यु॑तः । वै । ए॒षः । आ॒य॒त॑ना॒दि॒त्या॑ - य॒त॑नात् । अ॒ग॑तः । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्रति - स्था॒म्
 । सः । ए॒त॒र्हि॑ । अ॒द्भ्यु॑म् । च॒ । यज॑मानम् । च॒ । ध्या॒य॒ति॑ । ऋ॒त॒म् । स॒त्य॒म् । इति॑

। आ॒ह । इ॒यम् । वै । ऋ॒तम् । अ॒सौ ।

TS 5.1.5.9

TS 5.1.5.9

Samhita Paata

स॒त्यम॒नयो॑रे॒वैनं॑ प्र॒तिं ष्ठा॑पयति॒ नाऽऽ*र्ति॑माच्छ॒त्यद्भ्यु॑र्न यज॑मानो वरु॑णो वा ए॒ष यज॑मानम॒भ्यैति॑
यद॒ग्नि॑रुप॑नद्ध ओष॑धयः प्र॒तिं गृ॑हीता॒ग्निमे॑त-मित्या॑ह शान्त्यै॑ व्यस्यन् विश्वा॑ अम॑तीररा॑न्ती-रित्या॑ह
रक्ष॑सामप॑हत्यै नि॒षीद॑न् नो अप॑ दुर्म॒तिः॑ ह॑नदित्या॑ह प्र॒तिं॑ष्ठित्या॒ ओष॑धयः प्र॒तिमो॑दद्ध - []

Pada Paata

स॒त्यम् । अ॒नयोः॑ । ए॒व । ए॒नम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति । न । आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छति॑
। अ॒द्भ्युः । न । यज॑मानः । वरु॑णः । वै । ए॒षः । यज॑मानम् । अ॒भि । ए॒ति । ए॒ति ।
यत् । अ॒ग्निः । उप॑नद्ध इत्युप॑ - न॒द्धः । ओष॑धयः । प्र॒तीति॑ । गृ॑हीत् । अ॒ग्निम् । ए॒तम् ।
इति॑ । आ॒ह । शान्त्यै॑ । व्यस्य॑न्निति॑ वि - अस्य॑न् । विश्वाः॑ । अम॑तीः । अरा॑न्तीः । इति॑
। आ॒ह । रक्ष॑साम् । अप॑हत्या॒ इत्यप॑ - ह॒त्यै । नि॒षीद॑न्निति॑ नि-सीद॑न् । नः॑ । अपे॑ति ।
दुर्म॒तिमिति॑ दुः - म॒तिम् । ह॑नत् । इति॑ । आ॒ह । प्र॒तिं॑ष्ठित्या॒ इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै । ओष॑धयः
। प्र॒तीति॑ । मो॒दद्धम् ।

TS 5.1.5.10**TS 5.1.5.10****Samhita Paata**

मे॒न॒मि॒त्या॒हौष॑धयो॒ वा अ॒ग्नेर्भा॑ग॒धेयं॑ ताभि॑रे॒वैनः॑ स॒म॒र्द्धय॑ति पु॒ष्पा॑वतीः सु॒पि॒प्प॒ला इ॒त्या॑ह॒ तस्मा॑दोष॑धयः
 फ॒लं गृ॑ह्णन्त्य॒ यं वो॒ गर्भं॑ ऋ॒त्वियः॑ प्र॒त्नः॑ सु॒ध॒स्थ॒मा-ऽस॑दुदित्या॑ह॒ याभ्यं॑ ए॒वैनं॑ प्र॒च्या॒वय॑ति तास्वे॒वैनं॑
 प्र॒ति॒ष्ठा॒पय॑ति॒ द्वाभ्या॑मु॒पाव॑हरति॒ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै ॥

Pada Paata

ए॒नम् । इति॑ । आ॒ह । ओष॑धयः । वै । अ॒ग्नेः । भा॒ग॒धेय॑मिति॑ भा॒ग - धेय॑म् । ताभिः॑
 । ए॒व । ए॒नम् । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्द्धय॑ति । पु॒ष्पा॑वती॒रिति॑ पु॒ष्प - व॒तीः । सु॒पि॒प्प॒ला इति॑
 सु॒पि॒प्प॒लाः । इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । ओष॑धयः । फ॒लम् । गृ॑ह्णन्ति । अ॒यम् । वः
 । गर्भः॑ । ऋ॒त्वियः॑ । प्र॒त्नम् । सु॒ध॒स्थ॒मिति॑ सु॒ध - स्थ॒म् । एति॑ । अ॒स॒दुत् । इति॑ ।
 आ॒ह । याभ्यः॑ । ए॒व । ए॒नम् । प्र॒च्या॒वय॑तीति॑ प्र - च्या॒वय॑ति । तासु॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
 प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति । द्वाभ्या॑म् । उ॒पाव॑हरतीत्यु॒प - अव॑हरति । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै ॥

TS 5.1.6.1**TS 5.1.6.1****Samhita Paata**

वारु॑णो वा अ॒ग्निरु॑प॒नद्धो॑ वि पाज॑सेति॒ विस्र॑स॒यति॑ स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ ए॒वा॒स्य॑ वि॒षू॒र्ची॑ वरु॒णमे॒नि॒ विसृ॑जत्य॒प
उप॑ सृ॒जत्यापो॑ वै शा॒न्ताः शा॒न्ताभि॑रे॒वा॒स्य॑ शुच॑ः श॒मय॑ति तिसृ॒भिरु॑प॒ सृज॑ति त्रि॒वृ॒द्धा अ॒ग्निर्या॑वा॒नेवा॒
ग्नि॑स्तस्य॒ शुच॑ः श॒मय॑ति मि॒त्रः स॒सृज्य॑ पृथि॒वीमि॒त्याह॑ मि॒त्रो वै शि॒वो दे॒वानां॑ तेनै॒वै - []

Pada Paata

वारु॑णः । वै । अ॒ग्निः । उप॑नद्ध इत्युप॑ - न॒द्धः । वी॒तिं । पाज॑सा । इति॑ । वी॒तिं । स्र॑स॒यति॑
। स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ इति॑ स॒वितृ॑ - प्र॒सूतः॑ । ए॒व । अ॒स्य॑ । वि॒षू॒र्ची॑म् । वरु॑ण॒मे॒नि॒मिति॑ वरु॒ण -
मे॒नि॒म् । वी॒तिं । सृ॒जति॑ । अ॒पः । उपे॑ति । सृ॒जति॑ । आपः॑ । वै । शा॒न्ताः । शा॒न्ताभिः॑ ।
ए॒व । अ॒स्य॑ । शुच॑म् । श॒मय॑ति । तिसृ॒भिरिति॑ तिसृ॒ - भिः॑ । उपे॑ति । सृ॒जति॑ । त्रि॒वृ॒द्धि॑ति॒
त्रि॒ - वृत् । वै । अ॒ग्निः । या॒वान् । ए॒व । अ॒ग्निः । तस्य॑ । शुच॑म् । श॒मय॑ति । मि॒त्रः ।
स॒सृज्ये॑ति॒ सं - सृज्य॑ । पृथि॒वीम् । इति॑ । आ॒ह । मि॒त्रः । वै । शि॒वः । दे॒वानां॑ । तेनै॒व
। ए॒व ।

TS 5.1.6.2

TS 5.1.6.2

Samhita Paata

-न॒स्र॑ स॒सृज॑ति॒ शान्त्यै॑ यद्वा॒म्याणां॑ पात्रा॑णां क॒पालैः॑ स॒सृजे॑द्-ग्रा॒म्याणि॑ पात्रा॑णि शु॒चाऽर्प॑ये॒दर्म॑क॒पालैः॑
स॒सृज॑त्ये॒तानि॑ वा अ॒नुप॑जीवनी॒यानि॑ तान्ये॒व शु॒चाऽर्प॑यति॒ शर्करा॑भिः स॒सृज॑ति॒ धृत्या॑ अथो
श॒त्वा॒यां जलो॑मैः स॒सृज॑त्ये॒षा वा अ॒ग्नेः प्रि॒या त॒नूर्य॑द॒जा प्रि॒ययै॑वैनं॒ तनु॑वा स॒सृज॑त्यथो तेज॑सा

कृष्णाजिनस्य लोमभिः सः - []

Pada Paata

ए॒न॒म् । स॒मि॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । शान्त्यै॑ । यत् । ग्रा॒म्याणा॑म् । पात्रा॑णाम् । कृ॒पा॒लैः॑ । सः॒ सृ॒जे॒दि॒ति॑
 सं - सृ॒जेत् । ग्रा॒म्याणि॑ । पात्रा॑णि । शु॒चा । अ॒र्प॒येत् । अ॒र्म॒कृ॒पा॒लैरि॒त्य॒र्म॒-कृ॒पा॒लैः॑ । स॒मि॒ति॑
 । सृ॒ज॒ति॑ । ए॒तानि॑ । वै । अ॒नु॒प॒जी॒व॒नी॒यानी॒त्य॒नु॒प॒- जी॒व॒नी॒यानि॑ । तानि॑ । ए॒व । शु॒चा ।
 अ॒र्प॒य॒ति॑ । शर्करा॑भिः । स॒मि॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । धृ॒त्यै॑ । अथो॒ इति॑ । श॒न्त्वा॒ये॒ति॑ शं - त्वा॒य॑
 । अ॒ज॒लो॒मैरि॒त्य॒ज॒-लो॒मैः॑ । स॒मि॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । ए॒षा । वै । अ॒ग्नेः॑ । प्रि॒या । त॒नूः । यत्
 । अ॒जा । प्रि॒यया॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । त॒नुवा॑ । स॒मि॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । अथो॒ इति॑ । तेज॑सा ।
 कृष्णाजिनस्येति कृष्ण - अजिनस्यं । लोमभिरिति लोम - भिः । समिति ।

TS 5.1.6.3

TS 5.1.6.3

Samhita Paata

सृ॒ज॒ति॑ य॒ज्ञो वै कृष्णाजिनं॑ य॒ज्ञेनै॒व य॒ज्ञः॑ सः॒ सृ॒ज॒ति॑ रु॒द्राः स॒भृत्यं॑ पृथि॒वीमि॒त्याहै॒ता वा ए॒तं दे॒वता॑
 अ॒ग्ने स॒म॒भ॒रन् ताभिरे॒वैनः॑ संभ॑रति म॒खस्य॑ शिरोऽसीत्या॑ह य॒ज्ञो वै म॒खस्तस्यै॒तच्छि॒रो यदु॒खा
 तस्मा॑दे॒वमा॑ह य॒ज्ञस्य॑ प॒दे स्थ॑ इत्या॑ह य॒ज्ञस्य॑ ह्ये॒ते - []

Pada Paata

सृजति । यज्ञः । वै । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । यज्ञेन । एव । यज्ञम् । समिति ।
 सृजति । रुद्राः । सभृत्येति सं - भृत्य । पृथिवीम् । इति । आह । एताः । वै । एतम् ।
 देवताः । अग्रे । समिति । अभृन् । ताभिः । एव । एनम् । समिति । भृति । मुखस्य
 । शिरः । असि । इति । आह । यज्ञः । वै । मुखः । तस्य । एतत् । शिरः । यत् ।
 उखा । तस्मात् । एवम् । आह । यज्ञस्य । पदे इति । स्थः । इति । आह । यज्ञस्य ।
 हि । एते इति ।

TS 5.1.6.4

TS 5.1.6.4

Samhita Paata

पदे अथो प्रतिष्ठित्यै प्रान्याभि-र्यच्छत्यन्वन्यै-र्मन्त्रयते मिथुनत्वाय त्र्युद्धिं करोति त्रयं इमे लोका एषां
 लोकानामास्यै छन्दोभिः करोति वीर्यं वै छन्दांसि वीर्येणैवैनां करोति यजुषा बिलं करोति व्यावृत्त्या
 इयंतीं करोति प्रजापतिना यज्ञमुखेन संमितां द्विस्तनां करोति यावापृथिव्योर्दोहाय चतुःस्तनां करोति
 पशूनां दोहायाष्टास्तनां करोति छन्दसां दोहाय नवांश्रि-मभिचरतः () कुर्यात् त्रिवृतमेव वज्रं
 सभृत्य भ्रातृव्याय प्रहरति स्तृत्यै कृत्वाय सा महीमुखामिति नि दधाति देवतास्वेवैनां प्रतिष्ठापयति
 ॥

Pada Paata

प॒दे इति॑ । अथो॒ इति॑ । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॑ प्र॒ति - स्थि॑त्यै । प्रेति॑ । अ॒न्याभिः॑ । यच्छे॑ति ।
 अ॒न्वि॑ति । अ॒न्यैः । म॒न्त्रय॑ते । मि॒थुन॑त्वायेति॑ मिथुन - त्वाय॑ । त्र्यु॑द्धिमिति॑ त्रि - उ॒द्धि॑म् ।
 क॒रो॒ति । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः । ए॒षाम् । लो॒काना॑म् । आ॒स्यै॑ । छ॒न्दोभि॑रिति॑ छ॒न्दः-भिः॑
 । क॒रो॒ति । वी॒र्य॑म् । वै । छ॒न्दांसि॑ । वी॒र्ये॑ण । ए॒व । ए॒नाम् । क॒रो॒ति । यजु॑षा । बि॒लम्
 । क॒रो॒ति । व्यावृ॑त्त्या इति॑ वि - आवृ॑त्त्यै । इय॑तीम् । क॒रो॒ति । प्र॒जाप॑तिनेति॑ प्र॒जा - प॑तिना
 । य॒ज्ञमु॑खेनेति॑ य॒ज्ञ-मु॑खेन॑ । संमि॑तामिति॑ सं - मि॑ताम् । द्वि॒स्त॒नामि॑ति॑ द्वि - स्त॒नाम् । क॒रो॒ति
 । द्यावा॑पृथि॒व्योरि॑ति॑ द्यावा॑ - पृथि॒व्योः । दोहा॑य । चतुः॑स्त॒नामि॑ति॑ चतुः॑ - स्त॒नाम् । क॒रो॒ति ।
 प॒शूना॑म् । दोहा॑य । अ॒ष्टास्त॑ना॒मित्य॑ष्टा - स्त॒नाम् । क॒रो॒ति । छ॒न्द॑साम् । दोहा॑य । नवा॑श्रिमिति॑
 नव॑ - अ॒श्रि॑म् । अ॒भिच॑रतु इत्य॑भि - चर॑तः () । कुर्या॑त् । त्रि॒वृ॒तमि॑ति॑ त्रि - वृ॒तम् । ए॒व
 । व॒ज्रम् । सु॒भृ॒त्येति॑ सं - भृ॒त्य॑ । भ्रातृ॑व्याय । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । स्तृ॒त्यै । कृ॒त्वाय॑ । सा ।
 म॒हीम् । उ॒खाम् । इति॑ । नीति॑ । दु॒धाति॑ । दे॒वता॑सु । ए॒व । ए॒नाम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति ॥

TS 5.1.7.1

TS 5.1.7.1

Samhita Paata

स॒प्तभिर्द्धू॑पयति॑ स॒प्त वै शी॒रू॒ष॒ण्याः॑ प्रा॒णाः शि॒र ए॒तद्-य॒ज्ञस्य॑ यदु॒खा शी॒रू॒ष॒न्नेव॑ य॒ज्ञस्य॑ प्रा॒णान् द॑धाति॑
 तस्मा॑त् स॒प्त शी॒रू॒षन् प्रा॒णा अ॑श्व॒शके॑न॑ धू॒पय॑ति प्रा॒जाप॑त्यो वा अ॒श्वः स॒योनि॑त्वाया-दि॑ति॒स्त्वेत्या॑हे॒यं
 वा अ॒दि॒तिरदि॑त्यै॒वादि॑त्यां॑ खन॒त्यस्या॑ अ॒क्रूरं॑का॒राय॑ न हि स्वः स्वः॑ हि॒नस्ति॑ दे॒वानां॑ त्वा॒ पत्नी॑रि॒त्याह॑
 दे॒वानां॑ - []

Pada Paata

स॒प्तभि॒रिति॑ स॒प्त - भिः॑ । धू॒पय॑ति । स॒प्त । वै । शी॒रु॒ष॒ण्याः॑ । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । शि॒रः॑ ।
 । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । उ॒खा । शी॒रु॒ष॒न् । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । प्रा॒णानि॑ति॑ प्र - अ॒नान् ।
 दु॒धाति॑ । तस्मा॑त् । स॒प्त । शी॒रु॒ष॒न् । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । अ॒श्वश॑केनेत्य॑श्व-श॒केन॑ ।
 धू॒पय॑ति । प्रा॒जाप॑त्य इति॑ प्रा॒जा-प॑त्यः । वै । अ॒श्वः । स॒योनि॑त्वायेति॑ स॒योनि॑-त्वाय॑ । अ॒दि॒तिः॑
 । त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । इ॒यम् । वै । अ॒दि॒तिः॑ । अ॒दि॒त्या । ए॒व । अ॒दि॒त्याम् । ख॒न॒ति॑
 । अ॒स्याः । अ॒क्रूरं॑का॒राये॑त्य॒क्रूरं॑ - का॒राय॑ । न । हि । स्वः । स्वम् । हि॒नस्ति॑ । दे॒वाना॑म्
 । त्वा॒ । प॒त्नीः॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वाना॑म् ।

TS 5.1.7.2**TS 5.1.7.2****Samhita Paata**

वा ए॒तां प॒त्नयोऽग्रे॑ऽकुर्वन् ताभि॑रे॒वैना॑ द॒धाति॑ धि॒षणा॑स्त्वेत्या॑ह वि॒द्या वै धि॒षणा॑ वि॒द्याभि॑रे॒वैना॑म॒भीन्धे॑
 ग्रास्त्वेत्या॑ह छ॒न्दा॑सि॒ वै ग्रा॑ श्छ॒न्दोभि॑रे॒वैना॑ श्रप॑यति॒ वरू॑त्रय॒स्त्वेत्या॑ह हो॒त्रा वै वरू॑त्रयो
 हो॒त्राभि॑रे॒वैना॑ प॒चति॑ ज॒नय॑स्त्वेत्या॑ह दे॒वाना॑ वै प॒त्नी - []

Pada Paata

वै । ए॒ताम् । प॒त्नयः॑ । अ॒ग्रे॑ । अ॒कुर्व॑न् । ताभिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । दु॒धाति॑ । धि॒षणाः॑
 । त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । वि॒द्याः । वै । धि॒षणाः॑ । वि॒द्याभिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । अ॒भीति॑ ।

इ॒न्धे । ग्राः । त्वा । इति॑ । आ॒ह । छ॒न्दा॑सि । वै । ग्राः । छ॒न्दो॑भिरिति॑ छ॒न्दः - भिः
 । ए॒व । ए॒नाम् । श्र॒प॒य॒ति । व॒रू॒त्रयः । त्वा । इति॑ । आ॒ह । हो॒त्राः । वै । व॒रू॒त्रयः ।
 हो॒त्राभिः । ए॒व । ए॒नाम् । प॒च॒ति । ज॒न॒यः । त्वा । इति॑ । आ॒ह । दे॒वाना॑म् । वै । प॒त्नीः ।

TS 5.1.7.3

TS 5.1.7.3

Samhita Paata

-ज॒न॒य॒स्ताभि॑रे॒वैना॑ प॒चति॑ ष॒ड्भिः प॑चति॑ ष॒ड्वा ऋ॒त॒वं ऋ॒तुभि॑रे॒वैना॑ प॒चति॑ द्विः प॒च॒न्त्वित्या॑ह॒ तस्मा॑द्
 द्विः स॒व॒त्स॒रस्य॑ स॒स्यं प॑च्यते वा॒रु॒ण्य॒खाऽभी॑द्धा॒ मै॒त्रियो॑पैति॑ शान्त्यै॑ दे॒वस्त्वा॑ स॒वितो॑द्-व॒प॒त्वित्या॑ह॒
 स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ ए॒वैना॑ ब्र॒ह्म॒णा दे॒वता॑भि॒रुद्-व॑प॒त्यप॑द्यमाना पृथि॒व्याशा॑ दि॒श आ॑ पृ॒णे - []

Pada Paata

ज॒न॒यः । ताभिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । प॒च॒ति । ष॒ड्भिरिति॑ ष॒ट् - भिः । प॒च॒ति । ष॒ट् । वै ।
 ऋ॒त॒वं । ऋ॒तुभि॑रित्यु॒तु - भिः । ए॒व । ए॒नाम् । प॒च॒ति । द्विः । प॒च॒न्तु । इति॑ । आ॒ह
 । तस्मा॑त् । द्विः । स॒व॒त्स॒रस्येति॑ सं-व॒त्स॒रस्य॑ । स॒स्यम् । प॒च्य॒ते । वा॒रु॒णी । उ॒खा ।
 अ॒भी॒द्वेत्य॑भि-इ॒द्धा । मै॒त्रिया॑ । उ॒पेति॑ । ए॒ति । शान्त्यै॑ । दे॒वः । त्वा । स॒वि॒ता । उ॒दिति॑
 । व॒प॒तु । इति॑ । आ॒ह । स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ इति॑ स॒वितृ॑ - प्र॒सूतः । ए॒व । ए॒नाम् । ब्र॒ह्म॒णा ।
 दे॒वता॑भिः । उ॒दिति॑ । व॒प॒ति । अप॑द्यमाना । पृथि॒वि । आ॒शाः । दि॒शः । एति॑ । पृ॒ण ।

TS 5.1.7.4**TS 5.1.7.4****Samhita Paata**

-त्याह॑ तस्मा॑द॒ग्निः सर्वा॑ दि॒शोऽनु॑ विभा॒त्युत्तिष्ठ॑ बृ॒हती॑ भ॒वोर्द्धा॑ तिष्ठ॒ ध्रुवा॑ त्वमि॒त्याह॑ प्रति॑ष्ठित्या
असु॒र्यं पात्र॑मना॑च्छृ॒ण्णमा॑-च्छृ॒णत्ति॑ दे॒वत्रा॑-ऽक॑रजक्षी॒रेणा॑-ऽऽ*च्छृ॒णत्ति॑ पर॒मं वा॑ ए॒तत् पयो॑ यद॑जक्षी॒रं
पर॑मे॒णैवैनां॑ पय॒साऽऽच्छृ॒णत्ति॑ यजु॑षा॒ व्यावृ॑त्त्यै छन्दो॑भिरा॒ च्छृ॒णत्ति॑ छन्दो॑भिर्वा ए॒षा () क्रि॒यते॑
छन्दो॑भिरे॒व छन्दा॑ऽस्या च्छृ॒णत्ति॑ ॥

Pada Paata

इति॑ । आ॒ह॒ । तस्मा॑त् । अ॒ग्निः । सर्वाः॑ । दि॒शः । अनु॑ । वी॒ति॑ । भा॒ति॑ । उदि॒ति॑ ।
तिष्ठ॑ । बृ॒हती॑ । भ॒व॒ । ऊ॒र्ध्वा॑ । तिष्ठ॑ । ध्रु॒वा॑ । त्वम् । इति॑ । आ॒ह॒ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॑ प्रति॑
- स्थि॒त्यै । अ॒सु॒र्यम् । पात्र॑म् । अना॑च्छृ॒ण्णमि॒त्यना॑ - छृ॒ण्णम् । एति॑ । छृ॒णत्ति॑ । दे॒वत्रे॑ति॑
दे॒व-त्रा॑ । अ॒कः । अ॒जक्षी॑रेणे॒त्यज॑ - क्षी॒रेण॑ । एति॑ । छृ॒णत्ति॑ । पर॒मम् । वै । ए॒तत् । पयः॑
। यत् । अ॒जक्षी॑रमि॒त्यज॑ - क्षी॒रम् । पर॑मे॒ण॑ । ए॒व । ए॒नाम् । पय॑सा । एति॑ । छृ॒णत्ति॑
। यजु॑षा । व्यावृ॑त्त्या॒ इति॑ वि - आ॒वृ॒त्त्यै । छन्दो॑भिरि॒ति छन्दः॑ - भिः॑ । एति॑ । छृ॒णत्ति॑ ।
छन्दो॑भिरि॒ति छन्दः॑ - भिः॑ । वै । ए॒षा () । क्रि॒यते॑ । छन्दो॑भिरि॒ति छन्दः॑ - भिः॑ । ए॒व ।
छन्दा॑ऽसि । एति॑ । छृ॒णत्ति॑ ॥

TS 5.1.8.1**TS 5.1.8.1****Samhita Paata**

एकंविंशत्या माषैः पुरुषशीरुष-मच्छैत्यमेद्वया वै माषा अमेद्वयं पुरुषशीरुष-ममेद्वयैरेवा-स्या-मेद्वयं
 निरवदाय मेद्वयं कृत्वा ऽऽहरत्येकंविंशति-भवन्त्येकविंशो वै पुरुषः पुरुषस्याऽऽस्यै व्यृद्धं वा
 एतत् प्राणैरेद्वयं यत् पुरुषशीरुषः सप्तधा वितृण्णां वल्मीकवपां प्रति नि दधाति सप्त वै शीरुषण्याः
 प्राणाः प्राणैरेवैनुथ-समर्द्धयति मेद्वयत्वाय यावन्तो - []

Pada Paata

एकंविंशत्येत्येकं - विंशत्या । माषैः । पुरुषशीरुषमिति पुरुष - शीरुषम् । अच्छै । एति
 । अमेद्वयाः । वै । माषाः । अमेद्वयम् । पुरुषशीरुषमिति पुरुष - शीरुषम् । अमेद्वयैः ।
 एव । अस्य । अमेद्वयम् । निरवदायेति निः - अवदाय । मेद्वयम् । कृत्वा । एति । हरति
 । एकंविंशतिरित्येकं - विंशतिः । भवन्ति । एकविंश इत्येक - विंशः । वै । पुरुषः ।
 पुरुषस्य । आस्यै । व्यृद्धमिति वि - ऋद्धम् । वै । एतत् । प्राणैरिति प्र - अनैः । अमेद्वयम् ।
 यत् । पुरुषशीरुषमिति पुरुष - शीरुषम् । सप्तधेति सप्त - धा । वितृण्णामिति वि - तृण्णाम् ।
 वल्मीकवपामिति वल्मीक-वपाम् । प्रति । नीति । दधाति । सप्त । वै । शीरुषण्याः । प्राणा
 इति प्र - अनाः । प्राणैरिति प्र - अनैः । एव । एतत् । समिति । अर्द्धयति । मेद्वयत्वायेति
 मेद्वय - त्वाय । यावन्तः ।

TS 5.1.8.2

TS 5.1.8.2

Samhita Paata

वै मृत्युबन्धवस्तेषां यम आधिपत्यं परीयाय यमगाथाभिः परिगायति यमादेवैनन्द-वृद्धे तिसृभिः
परिगायति त्रयं इमे लोका एभ्य एवैनंलोकेभ्यो वृद्धे तस्माद्-गायते न देयं गाथा हि तद्-वृद्धे
ऽग्निभ्यः पशूना लभते कामा वा अग्नयः कामानेवाव रुन्धे यत् पशून् नाऽऽलभेताऽनवरुद्धा अस्य
- []

Pada Paata

वै । मृत्युबन्धव इति मृत्यु - बन्धवः । तेषाम् । यमः । आधिपत्यमित्याधि - पत्यम् । परीति
। इयाय । यमगाथाभिरिति यम - गाथाभिः । परीति । गायति । यमात् । एव । एनत् ।
वृद्धे । तिसृभिरिति तिसृ - भिः । परीति । गायति । त्रयः । इमे । लोकाः । एभ्यः । एव
। एनत् । लोकेभ्यः । वृद्धे । तस्मात् । गायते । न । देयम् । गाथा । हि । तत् । वृद्धे
। अग्निभ्य इत्यग्नि-भ्यः । पशून् । एति । लभते । कामाः । वै । अग्नयः । कामान् । एव
। अवेति । रुन्धे । यत् । पशून् । न । आलभेतेत्यां - लभेत । अनवरुद्धा इत्यनव - रुद्धाः
। अस्य ।

TS 5.1.8.3

TS 5.1.8.3

Samhita Paata

प॒शवः॑ स्यु॒र्यत् पर्य॑ग्नि॒कृतानु॑ध॒-सृ॒जेद्-य॑ज्ञ्वेश॒सं कु॑र्याद्-य॒थ स॑ऽस्था॒पये॑द्-या॒तया॑मानि शी॒रू॒षाणि॑
 स्यु॒र्यत् प॒शूना॑ल॒भते॑ तेनै॒व प॒शून् रु॑न्धे॒ यत् पर्य॑ग्नि॒कृतानु॑ध॒-सृ॒जति॑ शी॒ष्णा-म॑या॒तया॑म॒त्वाय॑ प्रा॒जाप॑त्ये॒न
 सऽ॒ स्था॑पयति॒ यज्ञो॑ वै प्र॒जाप॑तिर्य॒ज्ञ ए॒व य॒ज्ञं प्र॑ति॒ष्ठाप॑यति॒ प्र॒जाप॑तिः प्र॒जा अ॑सृ॒जत् स रि॑रि॒चानो॑ऽम॒न्यत्
 स ए॒ता आ॒प्रीर॑पश्यत् ताभि॒र्वै स मु॑ख॒त - []

Pada Paata

प॒शवः॑ । स्युः॑ । यत् । पर्य॑ग्नि॒कृतानि॑ति॒ पर्य॑ग्नि - कृ॒तान् । उ॒थ्सृ॒जेदि॑त्यु॒त् - सृ॒जेत् ।
 य॒ज्ञ्वेश॑समि॒ति य॒ज्ञ-व॑ेश॒सम् । कु॑र्यात् । यत् । स॑ऽस्था॒पये॑दि॒ति सं - स्था॑पये॒त् । या॒तया॑मा॒नीति॑
 या॒त - या॑मा॒नि । शी॒रू॒षाणि॑ । स्युः॑ । यत् । प॒शून् । आ॒लभ॑त् इत्या॑ - ल॒भते॑ । तेन॑ । ए॒व
 । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॑न्धे॒ यत् । पर्य॑ग्नि॒कृतानि॑ति॒ पर्य॑ग्नि - कृ॒तान् । उ॒थ्सृ॒जती॑त्यु॒त्-सृ॒जति॑
 । शी॒ष्णाम् । अ॒या॒तया॑म॒त्वाये॒त्यया॑त॒याम - त्वा॒य । रा॒जाप॑त्ये॒नेति॑ प्रा॒जा - प॒त्येन॑ । समि॒ति ।
 स्था॒पय॑ति । य॒ज्ञः । वै । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॒तिः । य॒ज्ञे । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्र॑तीति॑ ।
 स्था॒पय॑ति । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॒तिः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । अ॒सृ॒जत् । सः । रि॑रि॒चानः॑
 । अ॒म॒न्यत् । सः । ए॒ताः । आ॒प्रीरि॑त्या॑ - प्रीः । अ॒पश्य॑त् । ताभिः॑ । वै । सः । मु॑ख॒तः
 ।

TS 5.1.8.4

TS 5.1.8.4

Samhita Paata

आ॒त्मान॑मा ऽप्री॑णीत॒ यदे॒ता आ॒प्रियो॑ भव॑न्ति॒ यज्ञो॑ वै प्र॒जाप॑ति-य॒ज्ञमे॒वैताभि॑र्मुख॒त आ॑ प्री॒णात्य॑-
प॑रि॒मित॒छन्द॑सो भव॑न्त्यप॑रि॒मितः॑ प्र॒जाप॑तिः प्र॒जाप॑ते॒रास्या॑ ऊ॒नाति॑रि॒क्ता मि॑थु॒नाः प्र॒जात्यै॑ लो॒मशं॑
वै ना॒मैत॑च्छन्दः॑ प्र॒जाप॑तेः प॒शवो॑ लो॒मशाः॑ प॒शून्ने॒वाऽव॑ रुन्धे॒ सर्वा॑णि॒ वा ए॒ता रू॒पाणि॑ सर्वा॑णि
रू॒पाण्य॒ग्नौ चि॒त्यै क्रि॒यन्ते॑ तस्मा॑दे॒ता अ॒ग्नेश्चि॒त्यस्य॑ - []

Pada Paata

आ॒त्मान॑म् । ए॒ति । अ॒प्री॑णी॒त । यत् । ए॒ताः । आ॒प्रिय॑ इत्या॑-प्रि॒यः । भव॑न्ति । य॒ज्ञः ।
वै । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॒तिः । य॒ज्ञम् । ए॒व । ए॒ताभिः॑ । मु॒खतः॑ । ए॒ति । प्री॒णाति॑ ।
अ॒प॑रि॒मित॒छन्द॑स॒ इत्य॑प॑रि॒मित - छ॒न्दसः॑ । भव॑न्ति । अ॒प॑रि॒मित॒ इत्य॑प॑रि - मि॒तः । प्र॒जाप॑तिरि॒ति
प्र॒जा - प॒तिः । प्र॒जाप॑तेरि॒ति प्र॒जा - प॒तेः । आ॒स्यै॑ । ऊ॒नाति॑रि॒क्ता इत्य॑न - अ॒तिरि॑क्ताः ।
मि॑थु॒नाः । प्र॒जात्या॑ इति॒ प्र - जा॒त्यै । लो॒मश॑म् । वै । ना॒म । ए॒तत् । छ॒न्दः । प्र॒जाप॑तेरि॒ति
प्र॒जा - प॒तेः । प॒शवः॑ । लो॒मशाः॑ । प॒शून् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । सर्वा॑णि । वै । ए॒ताः
। रू॒पाणि॑ । सर्वा॑णि । रू॒पाणि॑ । अ॒ग्नौ । चि॒त्यै । क्रि॒यन्ते॑ । तस्मा॑त् । ए॒ताः । अ॒ग्नेः ।
चि॒त्यस्य॑ ।

TS 5.1.8.5**TS 5.1.8.5****Samhita Paata**

भवन्त्ये कविः शतिः सामिधेनीरन्वाह रुग्वा एकविंशो रुचमेव गच्छत्यथो प्रतिष्ठामेव प्रतिष्ठा
 ह्येकविंश-श्चतुर्विंशतिमन्वाह चतुर्विंशतिरर्द्धमासाः संवत्सरः संवत्सरोऽग्निवैश्वानरः साक्षादेव
 वैश्वानरमव रुन्धे पराचीरन्वाह पराडिव हि सुवर्गो लोकः समास्त्वाऽग्न ऋतवो वर्द्धयन्त्वित्याह
 समाभिरेवाऽग्निं वर्द्धय - []

Pada Paata

भवन्ति । एकविंशतिमित्येक - विंशतिम् । सामिधेनीरिति सां - इधेनीः । अन्विति । आह
 । रुक् । वै । एकविंश इत्येक - विंशः । रुचम् । एव । गच्छति । अथो इति ।
 प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । एव । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । हि । एकविंश इत्येक - विंशः ।
 चतुर्विंशतिमिति चतुः - विंशतिम् । अन्विति । आह । चतुर्विंशतिरिति चतुः - विंशतिः
 । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः । संवत्सर इति सं - वत्सरः । संवत्सर इति सं - वत्सरः
 । अग्निः । वैश्वानरः । साक्षादिति स - अक्षात् । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे ।
 पराचीः । अन्विति । आह । पराड् । इव । हि । सुवर्ग इति सुवः - गः । लोकः । समाः
 । त्वा । अग्ने । ऋतवः । वर्द्धयन्तु । इति । आह । समाभिः । एव । अग्निम् । वर्द्धयति ।

TS 5.1.8.6

TS 5.1.8.6

Samhita Paata

तृ॒तुभिः॑ सँव॒त्सुरं॑ वि॒श्वा आ भा॑हि प्र॒दिशः॑ पृथि॒व्या इत्या॑ह॒ तस्मा॑द॒ग्निः सर्वा॑ दि॒शोऽनु॑ विभा॑ति
प्रत्यौ॑हताम॒श्विना॑ मृ॒त्युमे॑स्मादित्या॑ह॒ मृ॒त्युमे॑वाऽस्मा॒दप॑ नुद॒त्युद्वयं॑ तम॑स॒स्परीत्या॑ह पा॒प्मा वै तमः॑
पा॒प्मान॑मे॒वास्मा॑दप॑ ह॒न्त्यग॑न्म॒ ज्योति॑रुत्त॒म-मि॒त्याहा॑ऽसौ वा आ॒दित्यो॑ () ज्योति॑रुत्त॒म-मा॑दित्यस्यै॒व
सायु॑ज्यं गच्छति॒ न सँव॒त्सुर॑स्तिष्ठति॒ नास्य॑ श्री॒स्तिष्ठति॑ यस्यै॒ताः क्रि॒यन्ते॑ ज्योति॑ष्मती-मुत्त॒माम॑न्वाह॒
ज्योति॑रे॒वास्मा॑ उ॒परि॑ष्ठाद् दधाति सुव॒र्गस्य॑ लो॒कस्यानु॑ख्यात्यै ॥

Pada Paata

ऋ॒तुभि॑रित्यु॒तु - भिः॑ । सँव॒त्सुर॑मिति॒ सं - व॒त्सुर॑म् । वि॒श्वाः॑ । एति॑ । भा॒हि । प्र॒दिश॑ इति॒
प्र - दि॒शः॑ । पृथि॒व्याः॑ । इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । अ॒ग्निः॑ । सर्वाः॑ । दि॒शः॑ । अनु॑ ।
वीति॑ । भा॒ति । प्रतीति॑ । औ॒हता॑म् । अ॒श्विना॑ । मृ॒त्युम् । अ॒स्मात् । इति॑ । आ॒ह ।
मृ॒त्युम् । ए॒व । अ॒स्मात् । अपेति॑ । नु॒दति॑ । उ॒दिति॑ । व॒यम् । तम॑सः । परीति॑ ।
इति॑ । आ॒ह । पा॒प्मा । वै । तमः॑ । पा॒प्मान॑म् । ए॒व । अ॒स्मात् । अपेति॑ । ह॒न्ति ।
अ॒गन्म॑ । ज्योतिः॑ । उ॒त्त॒ममि॒त्युत् - त॒मम् । इति॑ । आ॒ह । अ॒सौ । वै । आ॒दित्यः॑ () ।
ज्योतिः॑ । उ॒त्त॒ममि॒त्युत् - त॒मम् । आ॒दित्य॑स्य॒ । ए॒व । सायु॑ज्यम् । ग॒च्छति॑ । न । सँव॒त्सुर॑
इति॑ सं - व॒त्सुरः॑ । तिष्ठति॑ । न । अ॒स्य॑ । श्रीः॑ । तिष्ठति॑ । यस्य॑ । ए॒ताः । क्रि॒यन्ते॑
। ज्योति॑ष्मतीम् । उ॒त्त॒मामि॒त्युत् - त॒माम् । अ॒न्विति॑ । आ॒ह । ज्योतिः॑ । ए॒व । अ॒स्मै
। उ॒परि॑ष्ठात् । द॒धाति॑ । सुव॒र्गस्येति॑ सुवः - ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । अनु॑ख्यात्या॒ इत्यनु॑ - ख्यात्यै ॥

TS 5.1.9.1**TS 5.1.9.1****Samhita Paata**

षड्भिर्दीक्षयति षड्वा ऋतवँ ऋतुभिरेवैनं दीक्षयति सप्तभिर्दीक्षयति सप्त छन्दांसि छन्दोभिरेवैनं
 दीक्षयति विश्वे देवस्य नेतुरित्यनुष्टुभोत्तमया जुहोति वाग्वा अनुष्टुप् तस्मात् प्राणानां वागुत्तमै-
 कस्मादक्षरादनांसं प्रथमं पदं तस्माद्यद्वाचोऽनांसं तन्मनुष्या उप जीवन्ति पूर्णया जुहोति पूर्ण
 इव हि प्रजापतिः - []

Pada Paata

षड्भिरिति षट् - भिः । दीक्षयति । षट् । वै । ऋतवँ । ऋतुभिरित्युतु-भिः । एव । एनम्
 । दीक्षयति । सप्तभिरिति सप्त - भिः । दीक्षयति । सप्त । छन्दांसि । छन्दोभिरिति छन्दः -
 भिः । एव । एनम् । दीक्षयति । विश्वे । देवस्य । नेतुः । इति । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा ।
 उत्तमयेत्युत् - तमया । जुहोति । वाक् । वै । अनुष्टुभित्यनु - स्तुप् । तस्मात् । प्राणानामिति
 प्र - अनानाम् । वाक् । उत्तमेत्युत् - तमा । एकस्मात् । अक्षरात् । अनांसम् । प्रथमम् ।
 पदम् । तस्मात् । यत् । वाचः । अनांसम् । तत् । मनुष्याः । उपेति । जीवन्ति । पूर्णया
 । जुहोति । पूर्णः । इव । हि । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः ।

TS 5.1.9.2

TS 5.1.9.2

Samhita Paata

प्रजापतेरापत्यै न्यूनया जुहोति न्यूनाद्धि प्रजापतिः प्रजा असृजत प्रजानां सृष्ट्यै यदुर्चिषि प्रवृज्याद्-
भूतमव रुन्धीत् यदङ्गारेषु भविष्यदङ्गारेषु प्रवृणक्ति भविष्य देवाव रुन्धे भविष्यद्धि भूयो भूताद्-द्वाभ्यां
प्रवृणक्ति द्विपाद्-यजमानः प्रतिष्ठित्यै ब्रह्मणा वा एषा यजुषा संभृता यदुखा सा यद्विद्येताऽऽर्तिमाच्छे-
- []

Pada Paata

प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आस्यै । न्यूनयेति नि - ऊनया । जुहोति । न्यूनादिति नि -
ऊनात् । हि । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । प्रजा इति प्र - जाः । असृजत । प्रजानामिति
प्र - जानाम् । सृष्ट्यै । यत् । अर्चिषि । प्रवृज्यादिति प्र - वृज्यात् । भूतम् । अवेति
। रुन्धीत् । यत् । अङ्गारेषु । भविष्यत् । अङ्गारेषु । प्रेति । वृणक्ति । भविष्यत् । एव
। अवेति । रुन्धे । भविष्यत् । हि । भूयः । भूतात् । द्वाभ्याम् । प्रेति । वृणक्ति ।
द्विपादिति द्वि-पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । ब्रह्मणा । वै । एषा ।
यजुषा । संभृतेति सं - भृता । यत् । उखा । सा । यत् । विद्येत । आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् ।

TS 5.1.9.3

TS 5.1.9.3

Samhita Paata

-द्यजमानो ह॒न्येत॑ऽस्य य॒ज्ञो मि॒त्रैता॑मु॒खां त॒पेत्या॑ह॒ ब्रह्म॑ वै मि॒त्रो ब्रह्म॑न्ने॒वैनां॑ प्र॒तिष्ठा॑पयति॒ नाऽऽर्ति॑माच्छति॒
यज॑मानो॒ नास्य॑ य॒ज्ञो ह॒न्यते॑ यदि॒ भिद्ये॑त॒ तैरे॒व क॒पालैः॑ सः॒ सृजे॑त् सैव ततः॒ प्रायश्चि॑त्तिर्यो ग॒तश्रीः॑
स्यान्म॑थित्वा तस्याव॑ द॒द्ध्याद्-भू॑तो वा ए॒ष स स्वां॑ - []

Pada Paata

यज॑मानः । ह॒न्येत॑ । अ॒स्य । य॒ज्ञः । मि॒त्र । ए॒ताम् । उ॒खाम् । त॒प । इति॑ । आ॒ह ।
ब्रह्म॑ । वै । मि॒त्रः । ब्रह्म॑न् । ए॒व । ए॒नाम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति । न । आ॒र्तिम् । ए॒ति॑
। ऋ॒च्छति॑ । यज॑मानः । न । अ॒स्य । य॒ज्ञः । ह॒न्यते॑ । यदि॑ । भि॒द्येत॑ । तैः । ए॒व
। क॒पालैः॑ । समि॑ति । सृ॒जेत् । सा । ए॒व । ततः॑ । प्रायश्चि॑त्तिः । यः । ग॒तश्री॑रिति॒ ग॒त
- श्रीः॑ । स्यात् । म॒थित्वा । तस्य॑ । अ॒वेति॑ । द॒द्ध्यात् । भू॒तः । वै । ए॒षः । सः । स्वा॑म् ।

TS 5.1.9.4

TS 5.1.9.4

Samhita Paata

दे॒वता॒मुपै॑ति॒ यो भू॑ति॒कामः॑ स्याद्य उ॒खायै॑ स॒भवे॑त् स ए॒व तस्य॑ स्या॒दतो॑ ह्येष स॒भवे॑त्येष वै स्वय॑भूर्नाम॒
भवे॑त्ये॒व यं का॒मये॑त॒ भ्रातृ॑व्यमस्मै॒ जनये॑य॒मित्य॒न्यत॑स्तस्याऽऽह॒त्याऽव॑ द॒द्ध्याथ॑ सा॒क्षादे॒वास्मै॑
भ्रातृ॑व्यं॒ जनय॑त्यम्ब॒रीषा॒दन्नं॑ का॒मस्या॑व॒ दद्ध्या॑दं॒बरी॑षे वा अ॒न्नं भ्रि॑यते॒ सयो॑न्ये॒वान्न॑ - []

Pada Paata

दे॒वता॑म् । उपे॒ति॑ । ए॒ति॑ । यः । भू॑ति॒काम॑ इति॒ भूति॑ - का॒मः । स्या॒त् । यः । उ॒खायै॑ ।
स॒भवे॑दि॒ति॑ सं - भवे॑त् । सः । ए॒व । तस्य॑ । स्या॒त् । अतः॑ । हि । ए॒षः । स॒भवे॑तीति॒
सं-भवे॑ति । ए॒षः । वै । स्वय॑भूर्नाम॒ । नाम॑ । भवे॑ति । ए॒व । यम् । का॒मये॑त ।
भ्रातृ॑व्यम् । अ॒स्मै । ज॒नये॑य॒म् । इति॑ । अ॒न्यतः॑ । तस्य॑ । आ॒ह॒त्ये॒त्या॑ - ह॒त्य॑ । अवे॑ति॒
। द॒द्ध्यात् । सा॒क्षादि॑ति॒ स - अ॒क्षात् । ए॒व । अ॒स्मै । भ्रातृ॑व्यम् । ज॒नय॑ति । अ॒ब॒रीषा॑त्
। अ॒न्नंका॑म॒स्येत्य॑न्नं - का॒मस्य॑ । अवे॑ति॒ । द॒द्ध्यात् । अ॒ब॒रीषे॑ । वै । अ॒न्नम् । भ्रि॑यते ।
सयो॑नीति॒ स - यो॒नि॑ । ए॒व । अ॒न्नम् ।

TS 5.1.9.5

TS 5.1.9.5

Samhita Paata

-मव॑ रुन्धे॒ मुञ्जान॑व॒ दधा॑त्यू॒र्ग्वै मुञ्जा॑ ऊ॒र्जमे॒वास्मा॑ अपि॒ दधा॑त्यग्नि॒र्दे॒वेभ्यो॑ नि॒लाय॑त॒ स क्रु॑मुकं॒
प्राऽ*वि॑शत् क्रु॒मुकम॑व॒ दधा॑ति॒ यदे॒वास्य॑ तत्र न्य॑क्तं॒ तदे॒वाव॑ रुन्ध॒ आज्ये॑न॒ संयौ॑त्येतद्वा अ॒ग्नेः प्रि॑यं
धा॒म॒ यदा॑ज्यं॒ प्रिये॑णै॒वैनं॑ धा॒म्ना॒ सम॑र्द्धय॒त्यथो॑ तेज॑सा - []

Pada Paata

अवेति॑ । रु॒न्धे । मु॒ञ्जान् । अवेति॑ । दु॒धाति॑ । ऊ॒र्क् । वै । मु॒ञ्जाः॑ । ऊ॒र्जम् । ए॒व । अ॒स्मै
 । अ॒पीति॑ । दु॒धाति॑ । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ । नि॒लाय॑त् । सः । कु॒मुकम् । प्रेति॑ । अ॒विश॑त् ।
 कु॒मुकम् । अवेति॑ । दु॒धाति॑ । यत् । ए॒व । अ॒स्य । तत्र॑ । न्य॒क्तुमि॑ति नि - अ॒क्तम् । तत् ।
 ए॒व । अवेति॑ । रु॒न्धे । आ॒ज्येन॑ । समि॑ति । यौ॒ति । ए॒तत् । वै । अ॒ग्नेः । प्रि॒यम् । धाम॑ ।
 यत् । आ॒ज्यम् । प्रि॒येण॑ । ए॒व । ए॒नम् । धाम्ना॑ । समि॑ति । अ॒र्धय॑ति । अथो॒ इति॑ । तेज॑सा ।

TS 5.1.9.6**TS 5.1.9.6****Samhita Paata**

वै क॑क॒न्ती॒मा द॑धाति॒ भा ए॒वाव॑ रु॒न्धे श॑मी॒मयी॑मा द॑धाति॒ शान्त्यै॑ सीद॒ त्वं मा॒तुर॑स्या उ॒पस्थ॑ इति॒
 तिसृ॑भिर्जा॒तमु॑प॒ तिष्ठ॑ते त्रय॑ इ॒मे लो॒का ए॒ष्वेव॑ लो॒केष्व॒विद॑ गच्छ॒त्यथो॑ प्रा॒णाने॒वाऽऽत्म॑न् ध॒त्ते ॥

Pada Paata

वैक॑ङ्क॒तीम् । एति॑ । दु॒धाति॑ । भाः । ए॒व । अवेति॑ । रु॒न्धे । श॑मी॒मयी॑मि॒ति श॑मी - म॒यीम्
 । एति॑ । दु॒धाति॑ । शान्त्यै॑ । सीद॑ । त्वम् । मा॒तुः । अ॒स्याः । उ॒पस्थ॑ इत्यु॒प - स्थे॑ ।
 इति॑ । तिसृ॑भि॒रिति॑ तिसृ॑ - भिः । जा॒तम् । उपेति॑ । तिष्ठ॑ते । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः । एषु॑
 । ए॒व । लो॒केषु॑ । आ॒विदु॑मित्या॑ - विद॑म् । गच्छ॑ति । अथो॒ इति॑ । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान्

। ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते ॥

TS 5.1.10.1

TS 5.1.10.1

Samhita Paata

न ह॑ स्म॒ वै पु॒राऽग्नि॑रप॑रशु॒वृक्णं॑ द॒हति॑ तद॑स्मै प्र॒योग ए॒वर्षि॑रस्व॒दय॑द्-यद॑ग्ने या॒नि का॒नि चेति॑
स॒मिध॑मा द॑धा॒त्यप॑रशु॒वृक्ण-मे॒वास्मै॑ स्व॒दय॑ति॒ सर्व॑मस्मै स्व॒दते॑ य ए॒वं वेदौ॑दु॒म्बरी॑मा द॑धा॒त्यूर्वा
उ॒दुम्ब॑र ऊ॒र्जमे॒वास्मा॑ अपि॑ द॒धाति॑ प्र॒जाप॑ति॒रग्नि॑-म॒सृज॑त॒ तश्च॑ सृष्ट॑श्च र॒क्षाश्च॑स्य - []

Pada Paata

न । ह॑ । स्म॒ । वै । पु॒रा । अ॒ग्निः । अ॒प॑रशु॒वृक्ण॑मित्य॒प॑रशु-वृक्ण॑म् । द॒हति॑ । तत् ।
अ॒स्मै । प्र॒योग इति॑ प्र - यो॒गः । ए॒व । ऋ॒षिः । अ॒स्व॒दय॑त् । यत् । अ॒ग्ने । या॒नि । का॒नि
। च॒ । इति॑ । स॒मिध॑मिति॒ सं - इध॑म् । एति॑ । द॒धाति॑ । अ॒प॑रशु॒वृक्ण॑मित्य॒प॑रशु-वृक्ण॑म् ।
ए॒व । अ॒स्मै । स्व॒दय॑ति॒ । सर्व॑म् । अ॒स्मै । स्व॒दते॑ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । औदु॑म्बरीम् ।
एति॑ । द॒धाति॑ । ऊ॒र्क् । वै । उ॒दुम्ब॑रः । ऊ॒र्जम् । ए॒व । अ॒स्मै । अपी॑ति॒ । द॒धाति॑ ।
प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । अ॒ग्निम् । अ॒सृज॑त॒ । तम् । सृष्ट॑म् । र॒क्षाश्च॑सि ।

TS 5.1.10.2**TS 5.1.10.2****Samhita Paata**

-जिघा॑सुन्त्स ए॒तद्-रा॑क्षो॒घ्नम॑पश्यत् तेन॑ वै सर॒क्षा॑स्यपा॒ऽहत् यद्-रा॑क्षो॒घ्नं भव॑त्य॒ग्रेव॑ तेन॑ जा॒ताद्-
रक्षा॑स्यपं ह॒न्त्याश्व॑त्थी॒मा द॑धात्य॒श्वत्थो॑ वै वन॒स्पती॑नाः स॒पत्न॑सा॒हो विजि॑त्यै वैक॑ङ्कती॒मा द॑धाति
भा ए॒वाव॑ रुन्धे शमी॒मयी॑मा द॑धाति शान्त्यै॑ स॒शितं॑ मे ब्रह्मो॑दे॒षां बा॒हू अ॑तिर॒मित्यु॑त्तमे औदु॑म्बरी
- []

Pada Paata

अ॒जि॒घा॑सु॒न्त्स । सः । ए॒तत् । रा॒क्षो॒घ्नमि॑ति राक्षः-घ्नम् । अ॒प॒श्यत् । तेन॑ । वै । सः ।
रक्षा॑सि । अ॒पेति॑ । अ॒हत् । यत् । रा॒क्षो॒घ्नमि॑ति राक्षः - घ्नम् । भव॑ति । अ॒ग्रेः । ए॒व ।
तेन॑ । जा॒तात् । रक्षा॑सि । अ॒पेति॑ । ह॒न्ति । आश्व॑त्थीम् । एति॑ । दु॒धाति॑ । अ॒श्वत्थः॑ । वै
। वन॒स्पती॑नाम् । स॒प॒त्न॒सा॒ह इति॑ स॒प॒त्न - सा॒हः । विजि॑त्या इति॑ वि - जि॒त्यै । वैक॑ङ्कतीम्
। एति॑ । दु॒धाति॑ । भाः । ए॒व । अ॒वेति॑ । रुन्धे॑ । शमी॒मयी॑मि॒ति शमी॑ - मयीम् । एति॑ ।
दु॒धाति॑ । शान्त्यै॑ । स॒शित॑मि॒ति सं-शित॑म् । मे । ब्रह्म॑ । उ॒दि॒ति । ए॒षाम् । बा॒हू इति॑ ।
अ॒ति॒रम् । इति॑ । उ॒त्तमे॑ इत्यु॑त् - तमे । औदु॑म्बरी इति॑ ।

TS 5.1.10.3**TS 5.1.10.3****Samhita Paata**

वाचयति ब्रह्मणैव क्षुत्रं सः श्यति क्षुत्रेण ब्रह्म तस्माद् ब्राह्मणो राजन्यवानत्यन्यं ब्राह्मणं तस्माद्-
 राजन्यो ब्राह्मणवानत्यन्यं राजन्यं मृत्युर्वा एष यदग्निरमृतं हिरण्यं रुक्ममन्तरं प्रतिमुञ्चते
 ऽमृतमेव मृत्योरन्तर्द्धत्त एकविंशतिनिर्बाधो भवत्येकविंशतिर्वै देवलोका द्वादश मासाः पञ्चवस्त्रय
 इमे लोका असावादित्य - []

Pada Paata

वाचयति । ब्रह्मणा । एव । क्षुत्रम् । समिति । श्यति । क्षुत्रेण । ब्रह्म । तस्मात् । ब्राह्मणः
 । राजन्यवानिति राजन्यं - वान् । अतीति । अन्यम् । ब्राह्मणम् । तस्मात् । राजन्यः ।
 ब्राह्मणवानिति ब्राह्मण - वान् । अतीति । अन्यम् । राजन्यम् । मृत्युः । वै । एषः । यत्
 । अग्निः । अमृतम् । हिरण्यम् । रुक्मम् । अन्तरम् । प्रतीति । मुञ्चते । अमृतम् ।
 एव । मृत्योः । अन्तः । धत्ते । एकविंशतिनिर्बाध इत्येकविंशति - निर्बाधः । भवति ।
 एकविंशतिरित्येक-विंशतिः । वै । देवलोका इति देव-लोकाः । द्वादश । मासाः । पञ्च ।
 ऋतवः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः ।

TS 5.1.10.4**TS 5.1.10.4****Samhita Paata**

ए॒कवि॒ंश ए॒ताव॑न्तो॒ वै दे॒वलो॒कास्ते॒भ्य ए॒व भ्रातृ॑व्यम॒न्तरे॑ति निर्बा॒धैर्वै दे॒वा असु॑रान् निर्बा॒धेऽकु॑र्वत्
तन्निर्बा॒धानां॑ निर्बा॒धत्वं निर्बा॒धी भ॑वति॒ भ्रातृ॑व्याने॒व निर्बा॒धे कुरु॑ते सावि॒त्रिया॒ प्रति॑मुञ्चते॒ प्रसू॑त्यै
नक्तो॒षासे॒त्युत्तर॑या ऽहो॒रात्रा॒भ्यामे॒वैन॑-मुद्य॒च्छते॒ दे॒वा अ॒ग्निं धा॑रयन् द्रवि॒णो॒दा इत्या॑ह प्रा॒णा वै दे॒वा
द्रवि॒णो॒दा अ॒हो॒रात्रा॒भ्यामे॒वैन॑मुद्यत्यं - []

Pada Paata

ए॒कवि॒ंश इत्ये॑क - वि॒ंशः । ए॒ताव॑न्तः । वै । दे॒वलो॒का इति॑ दे॒व - लो॒काः । ते॒भ्यः । ए॒व
। भ्रातृ॑व्यम् । अ॒न्तः । ए॒ति । निर्बा॒धैरिति॑ निः - बा॒धैः । वै । दे॒वाः । असु॑रान् । निर्बा॒ध
इति॑ निः - बा॒धे । अ॒कु॑र्वत् । तत् । निर्बा॒धाना॒मिति॑ निः - बा॒धाना॑म् । निर्बा॒धत्व॑मिति॑ निर्बा॒ध
- त्वम् । निर्बा॒धीति॑ निः - बा॒धी । भ॑वति॒ । भ्रातृ॑व्यान् । ए॒व । निर्बा॒ध इति॑ निः - बा॒धे
। कुरु॑ते । सा॒वि॒त्रिया॒ । प्रती॑ति । मुञ्चते॒ । प्रसू॑त्या इति॑ प्र - सू॒त्यै । नक्तो॒षासा॑ । इति॑ ।
उत्त॑रयेत्युत् - त॒र॒या । अ॒हो॒रात्रा॒भ्यामित्य॑हः - रा॒त्राभ्या॑म् । ए॒व । ए॒नम् । उदि॑ति । य॒च्छते॒
। दे॒वाः । अ॒ग्निम् । धा॑रयन् द्रवि॒णो॒दा इति॑ द्रवि॒णः - दाः । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णा इति॑ प्र
- अ॒नाः । वै । दे॒वाः । द्रवि॒णो॒दा इति॑ द्रवि॒णः - दाः । अ॒हो॒रात्रा॒भ्यामित्य॑हः - रा॒त्राभ्या॑म् ।
ए॒व । ए॒नम् । उ॒द्यत्ये॑तु॒त-यत्य॑ ।

TS 5.1.10.5

TS 5.1.10.5

Samhita Paata

प्राणैर्दाधारा ऽऽसीनः प्रतिमुञ्चते तस्मादासीनाः प्रजाः प्रजायन्ते कृष्णाजिनमुत्तरं तेजो वै हिरण्यं
ब्रह्म कृष्णाजिनं तेजसा चैवैनं ब्रह्मणा चोभयतः परिगृह्णाति षडुद्यामः शिष्यं भवति षड्वा ऋतव
ऋतुभिरैवैनमुद्यच्छते यद् द्वादशोद्यामः संवत्सरेणैव मौञ्जं भवत्यूग्वै मुञ्जा ऊर्जैवैनः स ()
मर्द्ध्यति सुपर्णोऽसि गुरुत्मानित्यवेक्षते रूपमेवास्यैतन्महिमानं व्याचष्टे दिवं गच्छ सुवः पतेत्याह
सुवर्गमेवैनं लोकं गमयति ॥

Pada Paata

प्राणैरिति प्र - अनैः । दाधार । आसीनः । प्रतीति । मुञ्चते । तस्मात् । आसीनाः ।
प्रजा इति प्र - जाः । प्रेति । जायन्ते । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । उत्तरमित्युत्
- तरम् । तेजः । वै । हिरण्यम् । ब्रह्म । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । तेजसा ।
च । एव । एनम् । ब्रह्मणा । च । उभयतः । परीति । गृह्णाति । षडुद्याममिति षट् -
उद्यामम् । शिष्यम् । भवति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्युत् - भिः । एव । एनम्
। उदिति । यच्छते । यत् । द्वादशोद्याममिति द्वादश - उद्यामम् । संवत्सरेणेति सं - वत्सरेण
। एव । मौञ्जम् । भवति । ऊर्क । वै । मुञ्जाः । ऊर्जा । एव । एनम् । समिति ()
। अर्द्ध्यति । सुपर्ण इति सु - पर्णः । असि । गुरुत्मान् । इति । अवेति । ईक्षते ।
रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टे इति वि - आचष्टे । दिवम् । गच्छ
। सुवः । पत । इति । आह । सुवर्गमिति सुवः - गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति ॥

TS 5.1.11.1**TS 5.1.11.1****Samhita Paata**

समिद्धो अञ्जन् कृदरं मतीनां घृतमग्ने मधुमत् पिन्वमानः । वाजी वहन् वाजिनं जातवेदो देवानां
 वक्षि प्रियमा सुधस्थं ॥ घृतेनाञ्जन्त्सं पथो देवयानान् प्रजानन् वाज्यप्येतु देवान् । अन्तु त्वा सप्ते
 प्रदिशः सचन्ताः स्वधामस्मै यजमानाय धेहि ॥ ईड्यश्वासि वन्द्यश्च वाजिन्नाशुश्वासि मेद्व्यश्च सप्ते
 । अग्निष्ठा - []

Pada Paata

समिद्ध इति सं - इद्धः । अञ्जन् । कृदरम् । मतीनाम् । घृतम् । अग्ने । मधुमदिति मधु -
 मत् । पिन्वमानः ॥ वाजी । वहन् । वाजिनम् । जातवेद इति जात - वेदः । देवानाम् ।
 वक्षि । प्रियम् । एति । सुधस्थमिति सुध - स्थम् ॥ घृतेन । अञ्जन् । समिति । पथः ।
 देवयानानिति देव - यानान् । प्रजानन्निति प्र - जानन् । वाजी । अपीति । एतु । देवान् ॥
 अन्विति । त्वा । सप्ते । प्रदिश इति प्र - दिशः । सचन्ताम् । स्वधामिति स्व - धाम् ।
 अस्मै । यजमानाय । धेहि ॥ ईड्यः । च । असि । वन्द्यः । च । वाजिन् । आशुः ।
 च । असि । मेद्व्यः । च । सप्ते ॥ अग्निः । त्वा ।

TS 5.1.11.2

TS 5.1.11.2

Samhita Paata

देवैर्वसुभिः सजोषाः प्रीतं वह्निं वहतु जातवेदाः ॥ स्तीर्णम् ब्रूहिः सुष्टरीमा जुषाणोरु पृथु
प्रथमानं पृथिव्यां । देवेभिर्युक्तमदितिः सजोषाः स्योनं कृण्वाना सुविते दधातु ॥ एता उ वः सुभगा
विश्वरूपा विपक्षोभिः श्रयमाणा उदातैः । ऋष्वाः सतीः कवषः शुम्भमाना द्वारो देवीः सुप्रायणा
भवन्तु ॥ अन्तरा मित्रावरुणा चरन्ती मुखं यज्ञानामभि संविदाने । उषासा वा२ - []

Pada Paata

देवैः । वसुभिरिति वसु - भिः । सजोषा इति स - जोषाः । प्रीतम् । वह्निम् । वहतु
। जातवेदा इति जात - वेदाः ॥ स्तीर्णम् । ब्रूहिः । सुष्टरीमेति सु - स्तरीम् । जुषाणा
। उरु । पृथु । प्रथमानम् । पृथिव्याम् ॥ देवेभिः । युक्तम् । अदितिः । सजोषा इति
स - जोषाः । स्योनम् । कृण्वाना । सुविते । दधातु ॥ एताः । उ । वः । सुभगा
इति सु - भगाः । विश्वरूपा इति विश्व - रूपाः । वीति । पक्षोभिरिति पक्षः - भिः ।
श्रयमाणाः । उदिति । आतैः ॥ ऋष्वाः । सतीः । कवषः । शुम्भमानाः । द्वारः ।
देवीः । सुप्रायणा इति सु - प्रायणाः । भवन्तु ॥ अन्तरा । मित्रावरुणेति मित्रा - वरुणा
। चरन्ती इति । मुखम् । यज्ञानाम् । अभीति । संविदाने इति सं - विदाने ॥ उषासा । वाम् ।

TS 5.1.11.3**TS 5.1.11.3****Samhita Paata**

सुहिरुण्ये सुशिल्ये ऋतस्य योनाविह सादयामि ॥प्रथमा वाꣳ सरथिना सुवर्णा देवौ पश्यन्तौ
भुवनानि विश्वा । अपिप्रयं चोदना वां मिमाणा होतारा ज्योतिः प्रदिशा दिशन्ता ॥आदित्यैर्नो
भारंती वष्टु यज्ञꣳ सरस्वती सह रुद्रैर्न आवीत् । इडोपहूता वसुभिः सजोषा यज्ञं नो देवीरमृतेषु
धत्त ॥त्वष्टा वीरं देवकामं जजान त्वष्टुरवा जायत आशुरश्वः () ।

Pada Paata

सुहिरुण्ये इति सु - हिरुण्ये । सुशिल्ये इति सु-शिल्ये । ऋतस्य । योनौ । इह । सादयामि ॥
प्रथमा । वाम् । सरथिनेति स - रथिना । सुवर्णेति सु - वर्णा । देवौ । पश्यन्तौ । भुवनानि
। विश्वा ॥ अपिप्रयम् । चोदना । वाम् । मिमाणा । होतारा । ज्योतिः । प्रदिशेति प्र -
दिशा । दिशन्ता ॥ आदित्यैः । नः । भारंती । वष्टु । यज्ञम् । सरस्वती । सह । रुद्रैः ।
नः । आवीत् ॥ इडा । उपहूतेत्युप-हूता । वसुभिरिति वसु - भिः । सजोषा इति स - जोषाः
। यज्ञम् । नः । देवीः । अमृतेषु । धत्त ॥ त्वष्टा । वीरम् । देवकाममिति देव-कामम् ।
जजान । त्वष्टुः । अवा । जायते । आशुः । अश्वः ॥

TS 5.1.11.4

TS 5.1.11.4

Samhita Paata

त्वष्ट्रेदं विश्वं भुवनं जजान ब्रह्मः कर्तारमिह यक्षि होतः ॥ अश्वो घृतेन त्मन्या समंक्त उप देवाः
ऋतुशः पार्थ एतु । वनस्पतिर्देवलोकं प्रजानन्नग्निना हव्या स्वदितानि वक्षत् ॥ प्रजापतेस्तपसा
वावृधानः सद्यो जातो दधिषे यश्मग्ने । स्वाहाकृतेन हविषा पुरोगा याहि साद्ध्या हविरदन्तु देवाः ॥

Pada Paata

त्वष्ट्रा । इदम् । विश्वम् । भुवनम् । जजान् । ब्रह्मः । कर्तारम् । इह । यक्षि । होतः ॥
अश्वः । घृतेन । त्मन्या । समंक्त इति सं - अक्तः । उपेति । देवान् । ऋतुश इत्यृतु - शः
। पार्थः । एतु ॥ वनस्पतिः । देवलोकमिति देव - लोकम् । प्रजानन्निति प्र-जानन् । अग्निना
। हव्या । स्वदितानि । वक्षत् ॥ प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । तपसा । वावृधानः । सद्यः ।
जातः । दधिषे । यश्म । अग्ने ॥ स्वाहाकृतेनेति स्वाहा - कृतेन । हविषा । पुरोगा इति पुरः
- गाः । याहि । साद्ध्या । हविः । अदन्तु । देवाः ॥